

9712551

NRK

BERETNINGSÅRET 1986

TALL + FAKTA

Programvirksomheten
Fjernsynet

F J E R N S Y N

Programvirksomheten

Samlet forbruk i 1986 var kr.172.845.800,-.

(i 1985 : kr.142.193.700,-)

Samlet sendetid i Fjernsynet var 2.870 timer.

(i 1985 : 2.868 timer)

Av den samlede sendetid var 94 timer Nordvisjon (1985: 105,2 timer) og 66 timer samproduserte program (1985: 73 timer), 170 timer Eurovisjon (1985: 192) og 16 timer Intervisjon (1985:16 timer). I disse tallene er ikke medtatt utveksling av nyhetsinnslag over Eurovisjon og Nordvisjon.

Den gjennomsnittlige sendetid pr. uke var 55,2 timer (1985: 55 timer). Av disse timene var 47,5 timer første-gangssending (1985: 47 timer) og 7,7 timer var reprise-sendinger (1985: 8 timer).

Total sendetid for alle reprisesendinger i 1986 var 400,9 timer eller 14,0 % av samlet sendetid i fjernsynet (1985: 444 timer - 15,15 %). Av de samlede repretimer var 101 timer for barn og ungdom (1985: 92,3 timer) og Skolefjernsynet sendte i alt 32,9 timer i reprise (1985: 54,8 timer). De øvrige repriseprogrammene - hovedsakelig sendt i tiden mellom kl.17.00 og frem til Dagsrevyen kl.19.30 og lørdag morgen/formiddag - er norskproduserte og blir tekstet for hørselshemmede. I tillegg til "Tekst-TV" er disse programmene ment som en hjelp for døve og hørselshemmede, men de er også ment som et tilbud til folk i skiftarbeid og andre som ikke har anledning til å følge kveldssendingene. Selv om seertallene ikke blir av de høyeste, finner vi det viktig at folk i sykehus, institusjoner o.l. også kan finne underholdning og informasjon i fjernsynet på tider som passer spesielt for disse grupper.

Kun i unntakstilfeller blir utenlandske program sendt i reprise, og da bare hvis de er omfattet med en ganske spesiell interesse og/eller retter seg til spesielle målgrupper.

Egenproduksjonen i 1986 var i alt 1.305,6 timer - 25,1 timer pr. uke (1985: 1.352 timer - 26 timer)

Fordelingen av fremmedproduksjon er slik som skjemaet nedenfor viser. Prosenten er regnet ut på grunnlag av totalt antall timer førstegangssendinger, og de tall som står i

parentes er regnet ut på grunnlag av bare fremmedproduk-
sjoner.

	Nordvisjon * samprod.	Eurovisjon * Intervisjon	Innkjøpt fremmed prod.
1986:	6,5 % (13,7 %)	7,5 % (16,0 %)	33,1 % (70,3 %)
1985:	4,3 % (9,8 %)	8,6 % (19,4 %)	31,3 % (70,8 %)
1984:	6,1 % (12,2 %)	14,2 % (28,5 %)	28,4 % (59,3 %)
1983:	9,8 % (20,4 %)	6,0 % (12,5 %)	32,4 % (67,1 %)
1982:	7,8 % (16,1 %)	9,3 % (19,2 %)	31,2 % (64,7 %)

* Innslag fra nyhetutvekslinger, ikke medregnet

Den årlige innsamlingsaksjonen i NRK var i år lagt til søndag 19.oktober under tittelen "Hjelp uten grenser" - Innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp. Jan Størseth var ansvarlig for den fjernsynsmessige avviklingen av innsamlingen med Per Erik Borge, Hilde Hummelvoll og Einar Lunde som programledere i studio. Aksjonen ble avviklet i regi av Opplysningsavdelingen.

E U R O V I S J O N S K O N T O R E T

Eurovisjonssendingene i NRK (nyhetsinnslag ikke medregnet)

kom i 1986 opp i 170 timer, hvorav 149 var sportssendinger og 13 musikkssendinger. Tallet er noe lavere enn i 85, men er fortsatt godt over gjennomsnitt fra tidligere år. VM i fotball i Mexico fikk selvsagt bred plass, innpå 70 timers sendinger fra 40 kamper. Men også ellers ga vi som vanlig omfattende sendinger fra den tysk-østerrikske hoppuka, alpine world-cup renn, VM i skiflyving i Kulm, Wimbledon, EM i fri-idrett i Stuttgart, kunstløp og - ikke minst - fra VM i håndball for damer i Nederland. På musikkssiden ga vi flere av Eurovisjonens ungdomskonserter, fra de klassiske til pop, og selvsagt den tradisjonelle nyttårs-konserten fra Wien.

Fra Intervisjonen

nevner vi særskilt 14 timers sendinger fra VM i ishockey i Moskva.

Nordvisjonssendingene i NRK (nyheter ikke medregnet)

kom opp i snaue 94 timer, ca. 11 timer mindre enn i 1985, eller om lag på gjennomsnitt for de senere år. Det mest markante trekk ved situasjonen er at det i 1986 ble tatt inn bare 12 timer dokumentarprogrammer mot 25 i 1985, og at vi på denne sektor dermed er tilbake på det volum vi hadde i 1984. Til gjengjeld er det i 1986 tatt inn klart flere programmer for barn og ungdom, og underholdningsprogrammer. Fra Nordvisjonen i det hele er mer enn halvparten av programmene tatt inn fra Sverige.

De nordiske samproduksjonene

er i 1986 kommet opp i over 60 timer. Dette skyldes ikke minst en gledelig oppgang på barne- og ungdomssektoren der det nå stod flere nordiske land bak store produksjoner som "Folk og røvere i Kardemommeby" og "Skrotnisse og vennene hans". Dessuten fortsetter samarbeidet omkring de populære novellefilmene for småbarn der NRKs bidrag i 1986 var "Da Hanna ikke ville flytte". Påtakelig er også oppgangen når det gjelder samproduserte undervisningsprogrammer, tyskserien "Jung sein", engelskserien "News This Week" og litteraturserien "Det moderne gjennombruddet". Videre går også serien om Nordens geografi. Av samproduserte underholdningsserier nevnes "Black Life in New York" og diverse sirkusprogrammer. Dessuten "Jacob von Tyboe" av Holberg til musikk av Egil Monn-Iversen. Av dokumentarserier "Byggverk til Guds og menneskers pris".

NRKs bidrag til Eurovisjonen

var noe mindre omfattende enn i rekordåret 1985, da vi leverte hele 93 timer. I 1986 ble det 51 timer, også det

mer enn det dobbelte av tidligere normalår, og ikke minst fikk vi dette året anledning til å produsere Eurovision Song Contest, sett av flere hundre millioner over hele verden. Ellers ble våre bidrag som vanlig dominert av sport, snaue 46 timer, med VM i skiskyting, World Cup alpint, Holmenkollrennene og Bislett Games som de mest fremtredende. Bislett Games ble alene vist i 13 land i Europa og USA.

NRKs bidrag til Nordvisjonen

viser i 1986 økning for teater, underholdning, undervisning og barn/ungdom, men dessverre klar tilbakegang for dokumentar og sport. Av serier som ble sendt i flere nordiske land kan nevnes "Medmenneske" fra TEA, "To hus tett i tett" fra BUA og "Finnmark mellom øst og vest" fra OLA. Av enkeltstående programmer "Annen hver helg" fra BUA og "A-HA" fra UHA. Ellers er det morsomt å merke seg at den nyåpnede Sjonvarp Føroya (SVF) i Torshavn i 1986 har tatt inn en lang rekke programmer fra NRK, teater og underholdning, men kanskje særlig barneprogrammer.

Teknisk assistanse

til utenlandske fjernsynsstasjoner har NRK i 1986 ydet i omtrent samme omfang som i 1985, i gjennomsnitt med fire bestillinger pr. uke.

Innenfor Nordvisjonen har NRK i 1986 stått som arrangør for bare to møter og screeninger.

1986	Programmer sendt i NRK				Programmer fra NRK				Samprod.		Produksjonsass.	
	: fra		: til		: til		: til		: NV + EV		: Antall Fakturert	
	NV	EV	IV		NV	EV	IV					
TEA	22t 02'	-	-		15t 37'	-	-		-	-		
UHA	9t 19'	1t 10'	-		12t 34'	3t 46'	2t 46'		20t 09'			
MUS	5t 30'	8t 33'	-		6t 10'	-	-		-	-		
OLA	11t 45'	2t	-		10t 54'	-	-		11t			
NYH	4t 54'	3t 16'	-		25'	1t 15'	-		-	-		
RED	-	-	-		-	-	-		-	-		
REP	-	-	-		4t 51'	-	-		5t 26'			
SPORT	16t 34'	149t	15t 51'		22'	45t 51'	5t 20'		-	-		
UVI	2t 26'	-	-		3t 35'	-	-		11t 46'			
BUA	21t 18'	5t 34'	-		16t 57'	46'	-		17t 08'			
FIL	-	-	-		-	-	-		-	-		
DK	-	-	-		-	-	-		-	-		
SUM 86	93t 48'	169t 33'	15t 51'		71t 25'	51t 38'	8t 06'		66t 29'		187	392.311,-
tilsv. 85	105t 22'	192t 09'	15t 54'		55t 12'	96t 27'	3t 45'		73t 12'		193	318.252,80
TENDENS												
85 - 86	÷ 12 %	÷ 11 %	-		+ 29 %	÷ 48 %	+ 105%		÷ 9 %		÷ 3%	+ 23 %

S A L G S K O N T O R E T

Salg av norske fjernsynsprogram øker stadig. I år har vi solgt 100 program til 44 fjernsynsstasjoner i 39 land (mot 81 program i 1985). Til sammen utgjør disse 78 timer.

Repriser er ikke medregnet og heller ikke salg av kortere innslag. Salget har stort sett foregått til land utenfor Norden. Innen Norden blir program utvekslet.

NRK har i år deltatt på følgende salgsmesser:

- Fjernsynsmarkedet i Monte Carlo i februar
- " " i Cannes i april
- Nordic Screening i Helsingfors i juni
- Fjernsynsmarkedet i London i november

I tillegg kommer en rekke festivaler, hvor NRK har vært representert. Av disse er fjernsynsfestivalen i Montreux den viktigste.

Nordic Screening ble arrangert av Finlands Radio i Helsingfors 1. - 6.juni 1986. I alt deltok ca.60 kjøpere fra land i Vest- og Øst-Europa, Australia og New Zealand. Program fra alle de nordiske fjernsynsstasjonene ble vist, og dessuten filmer i samarbeid med Det danske filminstitutt, Finska Filmstiftelsen, Norsk Film og Svenska Filminstitutet. Flere kontrakter ble inngått under selve arrangementet, men først etter et par år vil en vite det endelige resultatet.

En forkortet versjon av serien "Med Saga Siglar til norrøn fortid" er solgt til 8 fjernsynsstasjoner, Antenne 2 i Frankrike, Channel 4 i England og videre Australia (SBS), Irland, Øst-Tyskland, Ungarn, Nederland, Tsjekkoslovakia.

"Diplomatix" som vant pris for morsomste program i Montreux 1985, er solgt til Østerrike, Ungarn, Portugal, Spania, Australia (SBS) og England. Programmet ble solgt til 5 land i 1985.

Årets bronsevinner i Montreux, "Hilde? På TV?" er solgt til Vest-Tyskland, Irland, Jugoslavia, Portugal, Sveits og Israel. Flere kontrakter ventes i 1987.

Det er også inngått flere kontrakter om kjøp av Montreux-bidragene 1980 "Slim Sala Bim" og 1982 "Kliinkokos".

"Vill, villere, Villaveien" (10 episoder) er solgt til nederlandsk fjernsyn. For øvrig har Portugal kjøpt 3 barneprogram.

"Hverdager i Kina", en nordisk samproduksjon, er solgt til Australia (ABC) og til 7 ITV-stasjoner.

Til Hellas har vi solgt 3 Ibsen-produksjoner: "Rosmersholm" (1978), "John Gabriel Borkman" (1978) og "Fruen fra havet" (1979). "Soldatene synger ikke lenger" er solgt til Bayerische Rundfunk.

NRK sikret seg de nordiske salgsrettighetene til "World Safari", samproduksjon mellom BBC/NRK og mange andre fjernsynsstasjoner. Programmet er videresolgt til de 4 nordiske fjernsynsstasjonene.

Ellers har samproduksjonen "Oil" med NRK/Grampian TV/Channel 4 blitt vist for nordiske kjøpere. Kontrakter vil bli inngått i 1987.

Nytt i 1986 er salg av fotballkamper gjennom en distributør som har spesialisert seg på dette området. Salget har vært vellykket. Fotballkampen Norge-Danmark 16.oktober 1985 ble solgt til 8 land, bl.a. Indonesia, Ecuador, Guatemala.

Opptak fra EM Turn 1985 ble solgt gjennom BBC Enterprises til 10 land, bl.a. Australia, Japan, Sør-Korea, New Zealand, Pakistan.

På denne måten når en seere NRK ellers ikke når. Salget tar sikte på land utenfor Euro- og Intervisjonen.

Salg av arkivstoff har vært normalt, men dette vil kunne økes betraktelig gjennom aktiv markedsføring.

Avvikling og presentasjon

I 1986 har det vært 36 timer 42 minutter ekstrasending i Fjernsynet. Den første ekstrasendingen var fra Alpin Verdenscup i Åre for menn
22.februar. Sendingen var på 44'.

2.mars var det sending fra hopprenn i stor bakke i Lahti i 58'.

12.mars : Minnehøytid Bardufoss flystasjon i 58'.

14.mars : Overføring fra forsvarsministerens redegjørelse i Stortinget om rasulykken i Vassdalen 5.mars i 25'.

15.mars : Minnehøytid for Olof Palme i 3t 59'.

8.april : Nyhetssending - Lock out, i 43'.

14.april: Nyhetssending - Lock out, i 15'.

14.april: Nyhetssending - Lock out, i 9'.

15.april: Nyhetssending : Bombingen av Tripolo i 37'.

26.april: VM i Ishockey, Sverige-Canada i 2t 37'.

29.april: Stortingsdebatten i forbindelse med regjeringens forslag til økonomiske tilstramninger i 5t 3'.

28.april: Nyhetssending i forbindelse med debatten i Stortinget 11'.

29.april: Stortingsdebatt i 5t 3'.

29.april: Stortingsdebatt i 31'.

29.april: Forlenget Kveldsnytt, Debatt i 1t 38'.

1.mai : Reprise Norge rundt i 30'.

13.mai : Regjeringserklæringen i Stortinget i 43'.

15.mai : Stortingsdebatt om erklæringen i 5t.

21.mai : Ekstra nyhetssending i 12'.

17.juni: Om krisesituasjonen i skipsnæringen i 29'.

17.juni: Overføring av Stortingsdebatten om de økonomiske innstramningstiltakene i 5t 2'.

5.september: Tre nyhetssendinger om brannkatastrofen i Caledonien Hotel i Kristiansand i 18', 33', 29'.

7.september: Overføring fra tidligere president Urho Kekkonens begravelse i Helsingfors i 3t 20'.

9.desember : Overføring av VM i håndball for kvinner mellom Norge og Sør-Korea, 2. omgang i 39'.

10.desember: Overføring av VM i håndball for kvinner mellom Norge og Vest-Tyskland, 2. omgang i 32'.

12.desember: Overføring av VM i håndball for kvinner mellom Norge og Romania i 1t 16'.

13.desember: Nyinnsatt program, en norsk kortfilm kalt "Superlove" i 16'.

17.desember: Reprisesending av Elie Wiesel's Nobelforedrag i 48'.

18.desember: "Studio Nord - Tamreindrift etter Tsjernobyl" som ble tatt ut 10.12.1986 i 29'.

22.desember : Nyinnsatt program, "Afghanistan sju år etter"
i 20'.

25.desember : Nyinnsatt program, "Teodors julekalender"
(24:24), reprise fra 24.12.1986 i 29'.

31.desember : Nyinnsatt program, trav/håndball i 27'.

Det har også i 1986 vært lagt mye arbeid i å trygge avviklingen av programmene. En har også forsøkt å gjøre presentasjonen og forhåndsinformasjonen om programmene så interessevekkende som mulig. Knapphet på tekniske hjelpemidler gjør at vi fremdeles står noe tilbake for utenlandske stasjoner på dette området, men man har merket en viss opp-prioritering av dette programarbeidet i den senere tid. Stort sett har en måttet konsentrere seg om informasjon om programmene som går etter Dagsrevyen. Denne informasjonen er blitt gitt de siste minuttene før Dagsrevyen, og i en kort-versjon etter Dagsrevyen. En prøver å vise representative kutt fra programmene samtidig med at en gir korte orienteringer om hva programmene inneholder.

De siste minuttene før Dagsrevyen er fortsatt også blitt benyttet til korte informasjonskutt av allmenn interesse, fortrinnsvis informasjon som berører liv og velferd. Eksempler: Trafikkinformasjon, refleks, fjellvett, sjøvett, bading og alkohol, hjemmeulykker, tobakksskader, "frost i rør", sykehuslønnsordninger, likestillingsinformasjon, farlige væsker etc.

En har også i en viss utstrekning gitt denne informasjonen i pauser mellom programmene. Disse pausene har imidlertid fortrinnsvis vært fylt med programinformasjon eller pauseinformasjon av mer underholdende art. Det har vært sendt både egenproduserte musikkprogrammer, ballettprogrammer, verbale programmer, programmer om norske bunader og innkjøpte tegnefilmer og naturprogrammer.

Kveldens program har vært avsluttet med naturbilder og stemningsskapende musikk.

En har fortsatt benyttet ordningen med programannonsør synlig på skjermen. Men i en viss utstrekning har en benyttet en elektronisk skriftgenerator ved utannonsering av mange navn.

I tillegg til de programmene som har vært formidlet fra fremmede språk til norsk ved teksting, har en tekstet de aller fleste verbale programmene i ettermiddagsrepriser for hørselshemmede. Disse programmene er fortsatt blitt merket med (TH) i Programbladet og på oversiktsplakatene, for å markere at teksten er sterkere komprimert og språket enklere enn ved vanlig teksting. Utenlandske program som overveiende formidles til norsk ved tekst, markeres med (t).

Svalbard og Nordområdene

Longyearbyen TV-sender, Svalbard, har i hele 1986 sendt fjernsynsprogrammene direkte over ECS2-satellitten.

Ettersom det bare er Longyearbyen som har direkte TV-sending, vil ordningen med videokassett-tjeneste til nordområdene fortsette foreløpig.

Normalt får Bjørnøya, Hopen, Jan Mayen, Svea, Ny Ålesund og værskipet "Polarfront" en kassett for hver dag med programmene etter Dagsrevyen. Om der er plass, tas også nyhetssendingene med. På lørdager bruker en to kassetter som også gir plass til litt av programmene før Dagsrevyen, f.eks. sport.

"Skips-TV"

Oppslutningen om videokassett-tjenesten til handelsflåten har også i 1986 vist en klart synkende tendens. Ved årets utløp er 110 skip med i ordningen. Dette skyldes delvis "utflagging" av norske skip, og delvis at programtilbudet er blitt dårligere p.g.a. at kunstnerorganisasjonene nekter program med norske kunstnere vist på norske skip.

Skipene får nå bare nyhetsprogrammer, sportsprogrammer og program laget av NRKs egne medarbeidere uten medvirkning av kunstnere.

Tilbudet er på 200 timer fordelt på 40 uker à 5 timer.

Massekopieringen skjer ved Statens Filmsentral, og distribusjonen er det Velferdskontoret for handelsflåten som tar seg av.

T E K S T - T V

Tekst-TV-tjenesten ble permanent i 1986. Det skjedde en viss utvidelse i tilbudet, og ved årsskiftet var det om lag 160 sider å velge blant. Hovedvekten har fortsatt vært lagt på nyheter og informasjon.

Det viktigste som skjedde i 1986, var at det ble knyttet to eksterne informasjonsleverandører til Tekst-TVs anlegg. Meteorologisk institutt legger selv inn oversikt over temperaturene, langtidsvarsel og spesialvarsel, som sterk vind etc. I tillegg er Vegmeldingssentralen leverandør av sider med informasjon om stengte veier, vegarbeid, oversikt over vegger med bompenger, trafikkregler osv.

Utviklingen på dette område vil fortsette. Oslo Børs blir den neste eksterne leverandør i form av sider med alle aksjenoteringer.

Tekst-TV-redaksjonen har også innledet samarbeid med Norsk Språkråd. To ganger hver uke blir det lagt ut sider med f.eks. nye ord, forklaringer på hva ord betyr, riktig bruk av preposisjoner, skrivemåter etc. Det er også tatt kontakt med Statens informasjonstjeneste om sider med samfunnsinformasjon.

Ved årsskiftet 1986/87 vil det også bli satt i gang utveksling av nordiske nyhetssider. I NRKs tekst-TV vil det hver dag være fem sider fra Danmark, fem fra Finland og fem fra Sverige med de viktigste innenriksnyhetene i disse land. Sidene er på originalspråket og er først og fremst ment som en service for statsborgere fra disse land som midlertidig oppholder seg i Norge. Men ordningen vil også føre til en generell forbedring av det nordiske nyhetstilbudet. På tilsvarende måte vil fem sider med norske innenriksnyheter være å finne i de øvrige lands tekst-TV.

Tekstingen av programmer ved hjelp av tekst-TV-teknikk har fortsatt. I alt ble det tekstet 281 programmer. Seere med tekst-TV-apparat kan velge om de vil ha et norsk program med eller uten tekst. Denne servicen er særlig viktig for hørselshemmede som ellers ville ha lite utbytte av norske programmer.

Ved utgangen av 1986 var det solgt vel 300.000 tekst-TV-apparater i Norge. Det er en økning på 100.000 apparater i løpet av det siste året, og det betyr at over 20 prosent av dem som har TV-apparat, har tilgang til tekst-TV. Det er en høyere andel enn i noe annet land.

B I L L E D A R K I V E T

Tilveksten av stills "Papirbilder" er svært liten, faktisk under 500 for året 1986.

Dias derimot har en jevn tilvekst på grunn av abonnement og innkjøp direkte fra fotografer. Her er tilveksten for 1986 ca. 1600.

Billedarkivet har i 1986 brukt ca. kr.6.600,- til kjøp av dias. Det kan høres mye ut, men med en stykkpris på fra kr.350,- til kr.450,- blir det totale antall ikke stort.

Tilveksten i arkivet fra NRKs egne avdelinger, unntatt Stillsfotografene, er stort sett lik null.

Billedarkivet skal, sammen med resten av Fjernsynsarkivet, flytte til den nye N-fløyen. Totalt blir det flere m², men de ansatte skal få kontorer, og dette har gått utover Billedarkivets gulvplass. Vi er derfor inne i en omleggingsfase når det gjelder arkivering og oppklebing av bilder. Arkivet har ikke plass til å arkivere oppklebede bilder. Vi har derfor anskaffet oss klebrig plast. Da kan bildene lett settes på pappen og tas av etter bruk, og pappen kan brukes om igjen.

"Kleberommet" med varmpresse og dobbeltsidig tape vil derfor ikke følge med Arkivet til N-fløyen.

Arkivet har anskaffet en diasfremviser. På grunn av dårlig plass er den lite brukt nå. I de nye lokalene har vi tenkt å innrede et hjørne, der NRK-medarbeiderne kan komme med dias de ønsker å se.

F J E R N S Y N S A R K I V E T

"EDB-alderen" har for alvor satt sitt preg på fjernsynsarkivet dette året. Fra januar har vi begynt å registrere noen utvalgte program på EDB - "FICS 5". Dagsrevyen katalogiseres og klassifiseres i sin helhet så snart som mulig etter sending. Og her har vi kunnet notere resultater allerede. Vi kan nå søke i sendte "Dagsrevyer" en uke etter sending. Og vi har også gjort forsøk i hurtigere registrering av den populære serien "Norge rundt". Alle innslagene blir katalogisert og klassifisert etter påsyn fra dokumentasjonskassetter. Også "Sportsrunden" blir EDB-registrert.

Vi kan notere om lag 8.000 katalogiserte innslag. Dette prøveprosjektet er nå avsluttet. Og arkivet håper på å få fortsette med den videre kartlegging av EDB-behovet generelt samt få utvikle et mer avansert EDB-system for alle fjernsynsprogrammene.

Et midlertidig registreringssystem på EDB er også blitt tatt i bruk. "Ankomst"-registeret brukes til registrering av film, filminnslag, lyd og annet som sendes arkivet før programmet blir sendt. Dette materialet er som regel overspilt videobånd.

I forbindelse med omlegging til EDB-registrering er det naturlig at vi ser kritisk på rutinene i arkivet. Og vi vil oppdage at endringer må finne sted. Viktig blir det å ha kontakt med andre avdelinger for å kunne vurdere arkivets rutiner. Ansvarsforhold må avklares. Hvor går grensene mellom arkivets og avdelingens ansvar for programregistrering?

Arkivkomitéen har avholdt fem møter. Komitéen har merket seg den økende aktiviteten på distriktskontorene. Disse kontaktes i forbindelse med vurdering av egne produserte program.

Lagersituasjonen - film og videolagrene i kjelleren - er igjen vanskelig. Et eget lagerutvalg har arbeidet med utredning dette året. Viktig er det blitt å kunne vurdere tilveksten av film og videobånd. Arbeidet er i skrivende stund ikke avsluttet.

Også i år har en student fra Statens Bibliotekhøgskole praktisert i fjernsynsarkivet.

Arkivets leder var representert i møte i foreningen "International Federation of Television Archives" i Montreal, Canada.

NYHETS- OG AKTUALITETSAVDELING

Til virksomheten i 1986 gikk det med kr.22.511.500,-
mot kr.18.331.000,- i 1985.

De daglige nyhetssendinger er fortsatt avdelingens viktigste oppgave. I 1986 har de nye magasinene på lørdager og søndager vært produsert gjennom hele året. Dette har ført til en jevn utvidelse av de faste sendinger fra 1983 til 1986. Totalt er avdelingens produksjon økt fra 367,7 timer i 1985 til 386,1 timer i 1986. Siden 1984 er økningen 17,6 %.

De siste seerundersøkelser viser at Fjernsynets nyhetssendinger fortsatt har et meget stort publikum. Tallene tyder på at den omleggingen i retning av større nyhetsmagasiner i helgene som gradvis har funnet sted de siste årene, er blitt godt mottatt av publikum. I forhold til 1985 var tilslutningen til Lørdags- og Søndagsrevyen steget med 2 %-poeng til henholdsvis 63 % og 54 %. Gjennomsnittlig tilslutning til Dagsrevyen mandag - fredag var 54 % i februar 1986. Også dette er høyere enn i 1985.

Både NRKs utenrikskorrespondenter og distriktskontorene har vært med på å gi helgemagasinene deres journalistiske bredde. Utenom de faste sendingene har avdelingen produsert en rekke enkeltstående program og ekstrasendinger i forbindelse med viktige hendinger. De mange ekstrasendinger har dokumentert at Fjernsynet som nyhetsformidler kan konkurrere også med radioen når det gjelder raskhet. Den nye opptaks- og redigeringsteknikken, og ikke minst organiseringen av nyhetstjenestens tekniske stab, har gjort det mulig for redaksjonen å bringe nyhetsreportasjene frem til seerne uten at tiden er den avgjørende, begrensende faktor.

Den første ekstrasendingen i forbindelse med statsminister Olof Palmes død gikk ut så tidlig som kl.08.30 lørdag 1.mars, og den inneholdt innslag fra Dagsrevyens egen utsendte reportasjegruppe. Det ble sendt ytterligere 2 ekstrasendinger omkring denne hendingen i løpet av dagen. Også minnehøytideligheten i Stockholm 15.mars ble overført direkte.

Lønnsoppgjøret og lockouten krevde stor nyhetsmessig innsats. Lockouten ble bl.a. dekket gjennom 4 ekstra nyhetssendinger. Også den senere regjeringsskrisen førte til flere ekstrasendinger.

Brannen i Hotell Caledonien 5/9 ble dekket ved 3 ekstra nyhetssendinger, den første allerede kl.10.50.

Disse sendingene ble organisert fra NRKs distriktskontorer i Kristiansand i samarbeid med Dagsrevy-redaksjonen og med

assistanse fra Marienlyst.

NRKs utenrikskorrespondenter har bidratt med en lang rekke enkeltprogram som er satt opp under egen tittel.

I Fredagsforum har følgende temaer vært tatt opp til debatt:

- 10/1 : Er NRK venstrevridd?
- 17/1 : Blir skolen bedre med en ny mønsterplan?
- 24/1 : Oljeprisene - norsk oljepolitikk.
- 31/1 : Hva skjer med Reitgjerdet sykehus?
 - 7/2 : Aftenpostens angrep på SP. De nye ekteskapslovene.
- 14/2 : Utspørring av statsminister Willoch.
- 21/2 : Flukten fra staten, høyskoler og universiteter.
- 28/2 : Norge og EF etter folkeavstemningen i Danmark.
 - 7/3 : Hvordan verne det åpne samfunnet.
- 14/3 : Norges nye økonomiske situasjon.
- 21/3 : Duell om distriktpolitikken.
 - 4/4 : Trenger vi en ny form for inntektsoppgjør.
- 11/4 : Er streik og lockout hensiktsmessige midler i dagens samfunn?
- 18/4 : Skipsfartsmeldingen - rasisme på norske skip.
- 25/4 : Debatt mellom statsminister Ingvar Carlsson og Kåre Willoch.
 - 2/5 : Radioaktiv stråling - beredskap, langtidsvirkning, planer om atomkraftverk i Norge.
- 16/5 : Er domstolene til å stole på?
- 23/5 : Presse og kringkasting: Samfunnets vaktbikkje eller livsfarlig gapestokk.
- 30/5 : Regjeringens innstramningstiltak.
- 26/9 : Barnevern og barnefordeling.
- 3/10 : Duell Gro Harlem Brundtland - Rolf Presthus.
- 10/10 : Bør Vinmonopolet avskaffes?
- 17/10 : Forholdet øst - vest etter Reykjavik-møtet.
- 24/10 : Døende fotballinteresse - levende kultur.
- 31/10 : Den politiske situasjon. Regjeringssamarbeidet som sprakk.
 - 7/11 : Trafikk-døden (reportasje) fra Alesunds-kontoret.
- 14/11 : Politivolden i Bergen.
- 21/11 : Norske skip flagger ut. Norsk skipsfart en saga blott?

28/11 : Norsk flyktningspolitikk - en skamplett?

5/12 : Norske politikere handlingslammet?

12/12 : Er landbruket for dyrt i Norge?

Utdelingen av Nobels fredspris ble dekket ved flere ekstra-sendinger og utvidede nyhetssendinger. Selve prisover-rekkelsen i Universitetets Aula og prisvinnerens foredrag ble overført direkte.

Hovedtyngden av det utenlandske nyhetsstoffet blir formidlet gjennom Eurovisjonen. Samarbeidet innen denne organisasjonen er særlig godt utviklet på nyhetssiden. Tre ganger daglig (kl. 12.00, 17.00 og 18.55) overføres billedreportasjer og andre nyhetsinnslag mellom medlemsorganisasjonene. Samtidig distribuerer de internasjonale nyhetsbyråene sitt stoff til abonnentene. Utvekslingen foregår ikke bare mellom landene innen EBU-området, men også til og fra medlemsorganisasjonene i de tilsvarende organisasjonene i Øst-Europa (OIRT) og i Latin-Amerika, Asia og Afrika. Eurovisjonens nyhetsutveksling formidler dessuten stoff fra de tre amerikanske "networks" (ABC, NBC og CBS) og fra CNN, den spesielle nyhetskanalen i USA,

Nyhets- og aktualitetsavdelingen abonnerer på verbalt nyhetsstoff fra NTB og får dessuten den engelske nyhetstjeneste direkte fra Reuter og Associated Press.

REPORTASJE- OG IDRETTSAVDELINGEN

Samlet forbruk i 1986 var kr.23.422.700,-
mot kr.20.405.100,- året før.

Reportasje

"Norge rundt" er fremdeles seksjonens hyppigste og mest populære magasinprogram med sending hver uke og tilhørende reprise. Særlig mot slutten av året ble tilgangen på stoff produsert ved distriktskontorene merkbart dårligere. Dette skyldes særlig belastningen distriktskontorene har med egne sendinger. Noen innslag fra disse sendingene er imidlertid også brukt i "Norge rundt": I magasinets tiende år ble ca. 100 innslag produsert av Oslo-redaksjonen, ca. 200 av distriktskontorene. I 1985 var forholdet ca. 70 mot ca. 250.

Av økonomiske grunner ble Frokost-TVs sendinger redusert til 16, ti færre enn i 1985. Vertskap var Jan P. Jansen / Guro Rustad og Knut Bjørnsen / Toppen Bech, produsenter henholdsvis Nandor Hamza og Odd Kaldefoss.

På reportasjesiden har samproduksjonen med Grampian om olje vært det aller største løftet. De åtte timelange programmene ble lansert internasjonalt under MIP-screeningen i Cannes i april av samprodusentene og distributøren Richard Price Television Ass.Ltd., og ble så mot slutten av året vist hos oss og på Channel 4 i Storbritannia. Norsk hovedansvarlig har vært Bjørn Nilsen som nå kunne se mer enn 4 års arbeid kronet med hell. Serien er den mest omfattende og best oppdaterte fjernsynsdokumentasjon av oljevirkksomheten fra Rockefeller og Standard Oil til dagens produksjon og leting i arktiske områder. Det er funnet frem til helt ukjent arkivmateriale, og etter iherdig innsats fikk man intervjuer med de fleste betydningsfulle personer innenfor området. Etter mottakelsen av programmene og den internasjonale interessen å dømme er hovedintensjonen nådd: Å lage en moderne standardserie om olje. Den vises nå i en rekke land.

Når det gjelder naturprogrammer, har magasinposten Natur-redaksjonen kjørt med færre sendinger, men i tråd med seerinteressen og ønsker fra programledelsen har utbudet totalt likevel vært stort. Det faller i tillegg til Natur-redaksjonen i tre grupper. Egenproduserte programmer har f.eks. vært "Sul - et nordtrøndsk kulturlandskap", "Oasene - dadler, dromedarer og turister" fra Tunisia og "Trassig varsel om liv" bygd over 16 tekster skrevet til programmet av Herbjørg Wassmo. Hans Chr. Alsvik har også vært ansvarlig for samproduksjoner med BBC Natural History Unit: "I isbjørnens kongerike", "All verdens fugler" og den 95 minutter lange direktesendingen "En safari jorda rundt". Den tredje

gruppen er innkjøpte programmer. Her har vi bl.a. vist to prisvinnere fra Wildscreen-86 og "Hval forut!" i forbindelse med hvalfangstkommisjonens møte i Stockholm. I tillegg kommer samarbeidet med norske frilansere som vi gjerne vil utvikle. Her kan nevnes en produksjon om hønsehauk og "De fire årstidene".

Også på andre områder har seksjonen brukt frilansere. Samarbeidet med Istvan Korda Kovacs har ført til tre større programmer, og Svein Hoff / Lars Rørholt har levert en hel serie om nordmenn på Galapagos.

Av avdelingens egne medarbeidere har Jan P. Jansen som vanlig levert en rekke reportasjer fra norsk samfunnsliv. Av titler som kan nevnes er "Forskning for småindustri", "Krise i skipsfartsnæringen", "Artilleriet - hva gjør det?", "Industrispionasje foregår også i Norge" og "Antarktis" - en atomvåpenfri sone". Mot slutten av året legger Jansen siste hånd på en større serie om norsk luftfart.

Frantz Saksvik har også i år laget flere portrettprogrammer foruten "Tenk før du tuller", et timelangt studioprogram om forskjellen mellom svensker og nordmenn og "Norge - kjempeføtters land".

17.mai har vært dekket som vanlig fra tre forskjellige steder i Norge med Oslo som basis, og avdelingen har i samarbeid med distriktskontorene programført flere enkeltstående programmer som "Leve dugnadsånden" ved Adrian Skogmo, "Dikt i Sørlandsnatur" ved Per Ole Lindhjem, "Sørlandsk villvin" og "Bykle - fra armod til velstand" ved Bjørn Ryg.

Endelig kan nevnes at Andreas Lunnan og Jo Vestly har produsert en reportasje om lin, og Gunvor Hals / Asle Veien "Ein tøffare ferie". Den siste hører til en programtype avdelingen gjerne skulle sett flere av.

Trafikkposten har i år hatt fem sendinger bl.a. om UP, barn i bil, ungdom og trafikk og glattkjøring.

Sport

Sportsseksjonen har også i 1986 kunnet by på en rekke omfattende sendinger fra de store, internasjonale mesterskapene enten de er arrangert i Norge, i Europa eller i andre verdensdeler. Samtidig har den økende spredning til andre kontinenter skapt problemer. Enkelte mesterskap, som ikke har særlig status i arrangørlandene, er blitt mangelfullt eller dårlig dekket, så dårlig at EBU i enkelte tilfelle har måttet overta produksjonsansvar på meget kort varsel (VM på sykkel i USA). Andre ganger er mesterskapene

ikke dekket overhodet fordi ingen har vært interessert i å påta seg oppgaven som host broadcaster, og vi har måttet finne andre løsninger for å tilfredsstille våre behov for bilder. Slike løsninger er imidlertid både tid- og kostnadskrevende, og vi er ikke bemannet for slik virksomhet.

Samarbeidet innen EBU er ytterligere utvidet i 1986. Utvekslingen av nyhetsinnslag er nå meget omfattende og gir oss store muligheter til å bildedekke arrangementer som vi tidligere bare kunne gi muntlige rapporter om. Enkelte områder er likevel problemfylte på grunn av de restriksjoner som er lagt på nyhetsutvekslingen, bl.a. i USA. England er et spesielt problem fordi vi ikke lenger får bilder fra ligafotballen, et savn som er stort blant mange seere.

Antall langtidskontrakter som EBU har inngått på vegne av medlemslandene har økt. Samtidig blir de første kontraktene nå fornyet. NRK står overfor flere problemer i denne sammenheng:

- Kontraktene omfatter ofte mange arrangementer som NRK med sitt én-kanal-system ikke kan utnytte.
- Kontraktene blir dyre. Bl.a. presser konkurransen fra frittstående TV-selskaper i USA og Mellom-Europa prisene i været.
- Deltakelse binder så store økonomiske midler at vår handlefrihet for øvrig minker.

NRK har måttet redusere sin deltakelse i disse kontraktene noe i løpet av 1986. Dels har vi måttet unnlate å sende (Europacupfinaler i basketball, EM i innendørsfriidrett, VM i svømming), dels har vi sagt nei til å være med (FOCA-Formel 1 og Tennis US Open, Kunstløp-EM 1987).

Likevel har vi kunnet formidle sendinger fra svært mange av de større mesterskapene og arrangementene. Mest omfattende har overføringene fra Fotball-VM i Mexico vært, der NRK sendte fra 39 kamper i løpet av juni, med til dels meget høy seeroppslutning også på vanskelige tider som etter midnatt. Ellers kan nevnes overføringene fra verdensmesterskapene på skøyter, i kunstløp, i håndball - menn og kvinner, ishockey, sprangridning, roing og bryting, og Europamesterskapene i kunstløp, bryting og friidrett, der det siste var det mest omfattende.

Her hjemme var dekningen av VM i skiskyting den mest arbeidskrevende oppgaven. I tillegg kom 4 verdenscuprenn i slalåm, storslalåm og super storslalåm, Europa-mesterskap på skøyter - kvinner og menn, Holmenkollrennene, E-cup i bowling, Spring-cup i volleyball, Bislett-lekene i friidrett og Polarcupene i håndball foruten en rekke enkeltarrangementer, bl.a. alle landskampene i fotball.

I denne sammenheng vil vi peke på den endring som norsk idrett nå gjennomgår. Flere av de tradisjonsrike idrettene har mistet sitt tak på publikum og endrer også vårt forhold til dem. Skøyter ble rammet først, i sommer merket fotball en klar nedgang, mens innendørsidrettene, særlig håndball og ishockey, har hatt klar fremgang. Dette har resultert i avtaler om sending av NM-finalene i håndball og sluttspillet i ishockey (3. kamp 1987). I tillegg har vi som tidligere, hatt bred dekning av Norges-mesterskapene i langrenn, hopp og friidrett foruten Landsskytterstevnet.

De fleste av disse oppgavene er løst med teknisk kapasitet fra Oslo, men vi har også tatt i bruk ressursene i Bergen og Tromsø. I tillegg har vi i enkelte tilfeller samarbeidet med frittstående produksjonsselskaper i Sverige og Norge.

Magasinpostene har endret seg noe. Sportsrevyen har stabilisert seg på 45 minutter med sendetidsstart kl.21.30. Etter at Sportsrunden av ressursmessige grunner ble tatt ut fra september av, har behovet for en tidligere sendetid blitt enda klarere. Her må NRK, av hensyn til de yngre seerne, finne en forsvarlig produksjonsløsning som kan gi sending kl.21.00.

Den økte tilgang på korte nyhetsinnlegg fra utlandet har gitt større variasjonsmulighet, men samtidig økt behov for enkelte lengre innslag. De forsøkene vi har gjort, er positive, og vi vil i året som kommer forsøke å videreutvikle dette.

Sportshjørnet har fått et sterkere nyhetspreg enn tidligere, men har fortsatt jevnlig reportasjeinnslag om aktuelle idrettspolitiske emner.

Trim for eldre har fått ny form der det er lagt større vekt på treningseffekten. Mottakelsen har, som ventet, vært noe blandet, men må vurderes på litt lengre sikt.

I tillegg til overføringene og magasinprogrammene har avdelingen laget frittstående reportasjer fra vinter- og sommerlekene for psykisk utviklingshemmede, Vi Vil-lekene, Sjømannsfotball, VM i piggidretter for funksjonshemmede, trim (5 korte program i samarbeid med NIF), Grete Waitz - "Dette er ditt løp" og AIF - et samarbeidsprosjekt med NIF og filmgruppen Motlys.

NRK har hatt overføring fra 27 forskjellige idretter og innslag fra 50. 18 særforbund har hatt avtaler med NRK.

U N D E R H O L D N I N G S A V D E L I N G E N

Selvsagt har det også forekommet mindre vellykkete sendinger i 1986, men sett under ett, og da med den Europeiske Melodifestival i Bergen særlig i minne, må man kunne si at det var et uvanlig glederikt år for norsk fjernsynsunderholdning.

Det ble brukt kr.30.138.600,- på underholdningssektoren i 1986, da er ekstrabevilgningen til melodifestivalen tatt med. Tilsvarende tall i 1985 var kr.17.979.100,-. 330 programmer ble sendt, hvorav 200 egen- og samproduksjoner. 43 norske repriser, og 87 utenlandske produksjoner. Det er en norsk andel på 73,6%, som er blant de høyeste i avdelingens historie.

Det er gjettet at sendingen fra Bergen ble sett av rundt 500 millioner seere verden rundt, noe som er uten sidestykke i norsk fjernsynshistorie. I tilknytning til denne begivenheten bør også nevnes en vellykket norsk Melodi Grand Prix fra Stavanger 22.mars, diverse presentasjonsprogrammer i slutten av april, en norskprodusert innkjøpt reportasje om Bobbysocks' turnévirksomhet og opplevelser i det foregående år, og en egenprodusert reportasje fra alt som foregikk i Bergen i sendeuken, på bestilling fra Nordvisjonen.

At det skjer mye for tiden innen norsk underholdningsmusikk, fremgikk av Spellemannprisen 1986, denne gang sendt fra Sjølyst, med priser bl.a. til gruppen A-ha, og med HKH Kronprinsesse Sonja som æresgjest. En egen produksjon omkring fenomenet A-ha ble også vist i de andre nordiske land.

Bronserosen i 1986 fra den internasjonale konkurransen i Montreux gikk til det norske programmet "Hilde - på TV?". Med dette mottok Underholdningsavdelingen sin utmerkelse nr.16 og styrket sin posisjon ytterligere som innehaver av verdens nest største trofésamling fra festivalen.

To populære lørdagsserier fra 1985 ble gjentatt i 1986: 8 lørdager om våren kom "Kvitt eller dobbelt" som også denne gang ble godt mottatt, og fordelt ut over året kom 7 ganger "Dette er ditt liv", denne gang med følgende kidnappede gjester: Sigbjørn Bernhoft Osa, Carl Mentz Rynning-Tønnesen, Greta Molander, Erling Stordahl, Nini Haslund Gleditsch, Arve Solstad og Grethe Kausland,

Sommersesongen ble innledet med det årlige "Ta sjansen" fra Holmenkollen, denne gang med godt over 20.000 tilskuere. Årets "Holmenkollkonsert" ga også anledning til et ekstra program med den franske trompetisten Maurice André. Endelig ble det arrangert to jazz jamsessions der. Kommentarer i pressen gikk ut på at nå var det like før publikumstilstrømmningen om sommeren utkonkurrerte den om vinteren.

For å få distrikts-Norge mer med i mediebildet, var mottoet for sommeren 1986: "ut av stuene på Marienlyst". Dette førte til serien "Sluselang i Telemark", og overføringer av "Amandaprisen" fra Kristiansand hvor særlig Diana Ross gjorde seg bemerket, "Momarkenshowet" fra Mysen, en lørdagskveld fra "Aker Brygge", samt et reisebrev fra Erik Diesen i "Kongeparken" på Jæren. Til sammen ti sommersendinger på reise fot som kun ble mulig gjort ved godt samarbeid med lokale arrangører.

De jazzinteresserte fikk fire sentraltid-tilbud med tittel "Musikk for swingende". En serie som ble godt mottatt. Likeså to norske jazzkabareter og tre danske jazztilbud, hvorav to var fra Tivoli, og et var et møte med den legendariske Svend Asmussen.

Før jul sendte man kriminalepisoden "Dødelig spøk" av Richard Macker. To teatersuksesser ble adaptert for fjernsyn. ABC-revyen "Klapp igjen", hvor seerne fikk møte et forbløffende antall nye talenter og "The great Garlic Girls" med de oppsiktsvekkende dragshow-artistene, tidligere kjent i Grand Prix sammenheng. To scene-overføringer bør nevnes, og i vidt forskjellig gate, en helaften i Gøteborg med "Albert og Herbert", og den store overføringen fra Nationaltheatret i romjulen av "Per Gynt".

På fallrepet av året var "Wenche Myhre" midtpunkt for tre Nordvisjonssendinger fra Humla i Oslo. Det ble også bygget sentrale sendinger rundt "Åge Aleksandersen", "Kim Haugen" og "Victor Borge", norske programmer som også ble sendt i de andre nordiske land.

Erik Bye var bl.a. vert for en ny 11-programmers serie med tittel "Den blå timen". Erik Diesen sendte bl.a. to reportasjer fra USA, "Norge på verdenskartet" og "Verden i en by". Et eksperiment på ettermiddagstid resulterte i serien "Ettermiddagste-ve", med alternerende programledere. Under fellestittel "En sang og en historie" ga August Mauritzen bakgrunnen for "Norge i rødt, hvitt og blått" og "Lilli Marlene". Underholdningstilbudet rommet også samtids-kommentarer i en sangrapport fra Polen, ved Bernt Middelthon, og i "Amandla", en svensk produksjon, aktualisert av utviklingen i Sør-Afrika.

Uten forkleinselse for noen kan det hevdes at "Senfredag", med Dan Børge Akerø, satte særlig spor som nyskapning i 1986. Det ble 9 programmer i vårsesongen og 7 om høsten. "Hæla i taket" med Gunvor Hals, som senere gikk over til "Tango på Toten" ble også svært populære tilbud. Det publikumsvennlige "Kanal 1", som TV-året ble innledet med, hadde funnet verdige arvtagere på fredagskveldene.

Av andre tilbud nevnes "Er det noen sak?", som tok for seg diverse kuriosa til dels foreslått av seerne, og M.R.S.M.T., et satirisk magasin som ble spredt ut over hele året.

Av spørreleker nevnes "Fleip eller fakta?", "Tar du jobben?", "Tripp trapp 300" og "Med Liszt og lempe". 1986 bød på en opptrapping på pop-rock fronten. Den yngre garde fikk hele 23 sendinger med "Videospeilet", som er innpå annenhver uke hele året. Det ble også tilbud i samme gate i form av tre sendinger fra Montreux, to fra utdelingen av MTV musikkvideoprisene, og dessuten møter med Dire Straits, Wham, Kim Larsen og Randy Crawford sammen med de norske "Lava". Den mest sentrale pop-rock sendingen i 1985, "Live Aid" med Bob Geldoff i spissen, ble minnet om i 1986 i et dokumentarprogram.

På innkjøpssiden tok en nykommer fullstendig luven fra andre utenlandske serier: "Familien Cosby" som først ble satt opp med 9 programmer, deretter med 18 sendinger til. Aldri har en situasjonskomedie oppnådd 27 sendinger i løpet av ett kalenderår, og sjelden har seer-responsen vært så positiv. Av andre tilbud i samme gate nevnes premierer utenfor Storbritannia på "Javel Statsminister" og "Sorte orm", noe som også ga positiv gjenlyd hos pressen og seerne. Minnet om Elvis Presley ble markert med tre sendinger rundt det som ville ha vært hans fødselsdag. 4.juli ble det sendt et amerikansk show med tittel "Svarte stjerner", som var en markering av det "svarte" plateselskapet Motown's 25 års jubileum.

Ellers nevnes den årlige Oscar-utdelingen i USA og promenade-konserten fra Albert Hall i London, samt to Montreux-programmer, gullrosevinneren "Penn og Teller" og det israelske programmet "Orkestret". Den svenske gallaforestillingen med Bob Hope ble også kjøpt inn. Ellers var 1986 et år med mange nordiske samproduksjoner: 4 nordiske Cirkusforestillinger, en svenkprodusert reportasje med tittel "Olala, Paris", to danske reportasjer fra den fargete del av New York, og sist, men ikke minst, den svensk-norske samsendingen "Si ikke nei til meg" fra Gøteborg med bl.a. Rolv Wesenlund, Aud Schønemann, Sten-Åke Cederhøk og Thomas von Brømsen. Året bød også på uvanlig mange innkjøp fra norske produsenter utenfor NRK: "Stephanie Lawrence" på Oslo Kabaret, "Hårkøkt" med Løgna laget fra Stavanger, "Johnny Cash"-konserten fra Stavanger, festforestillingen i anledning Gjøvik by 125 år, samt produksjonene "NM i trekkspill", "Frem fra glemselen" og den "Amanda"-nominerte filmen "Karneval i Venezia".

I tidsrommet 20. til 31.desember stod Underholdningsavdelingen for hele 19 romjulssendinger. I tillegg til det som er nevnt over, nevnes den tradisjonelle "Lillejuleaften" med bl.a. "Grevinnen og hovmesteren". På julaften ble det sendt en finsk julekonsert med nordiske julesanger, en overføring fra Oslo Konserthus med "Norske klassikere" og en "Royal Variety performance" fra London. Roald Øyen bød på en reportasje "Norge rundt i rute fly". Lørdag i romjulen sendtes "Dag's revy" med Dag Frøland som midtpunkt, og nyttårsaften sendtes den tradisjonelle "Vareopptelling", samt et "Tango på Toten" i nyårsversjon og det siste M.R.S.M.T. programmet.

Som et kuriosum tillater vi oss å føye til: I 1986 gikk godt over halvparten av de ukentlige konfekteskene fra billedbladet NA til programmer fra fjernsynets Underholdningsavdeling. Når det gjelder Verdens Gangs TV-barometer som hver uke registrerer seer-respons for rundt 30 sendinger, gikk det knapt en uke uten at ett eller flere av avdelingens programmer var med i teten.

F J E R N S Y N S T E A T R E T

Fjernsynsteatrets forbruk i 1986 var kr.20.218.600,- mot kr.17.351.500,- i 1985.

Fjernsynsteatret ønsker å sette norske forfattere i sentrum av repertoaret fra år til år. Dette preget også spilleåret 1986. Sesongen innrammes av to norske klassikere, i begynnelsen av året Alexander Kielland: TRE PAR i Per Bronkens fjernsynsbearbeidelse og regi, en komedie om ekteskap og erotikk med ensembles skuespillere i rollene. Da året ebbet ut, første del av Henrik Ibsen: DE UNGES FORBUND, bearbeidelse for fjernsyn og regi: Per Bronken. Stykket er laget som en komiserie i fem deler og fortsatte dermed inn i januar 1987. Fjernsynsteatrets oppsetning understreket Ibsens henrykte spott over personer og forhold i vår hjemlige provins, og rollelisten viser mange av våre eldre og mest avholdte skuespillere, Knut Wigert, Henki Kolstad, Lasse Kolstad, Espen Skjønberg, Ola B. Johannessen, foruten en rekke yngre komitalenter.

Mellom disse to klassikere har spilleplanen rommet andre norske produksjoner med vidt forskjellige emner og uttrykksformer. Filmen SKAL DET VÆRE EN DANS? bygger på Rolf Sagens roman MØRKETS GJERNINGER og skildrer en ung landsgymnasiast hjelpeløs på danserestaurant for første gang for å finne seg en jente. Filmmanus: Oddvar Bull Tuhus og Jan Hogne Sandven. Regi: Oddvar Bull Tuhus. Filmen GALSKAP (2 deler) av Egil Kolstø er en utvidelse for fjernsyn av kinoversjonen. Den forteller om en voksen yrkeskvinne i middelklassen som gjennom sin opprørske pønkerdatter kommer til innsikt om sitt samfunnsansvar og går inn i motstandsbevegelsen mot atomvåpen på tross av ektemannens aggressive uvilje mot hennes engasjement.

FORNUFTIGE DYR av Cecilie Løveid er skrevet for både fjernsyn og scene og laget i begge medier. Etter at fjernsynsopptakene var ferdige, produsert av distriktskontoret i Bergen, ble forestillingen spilt på Den Nationale Scenes Lille Scene. Løveid skildrer på sin suggestive måte to unge som har store forventninger til kjærligheten, men ikke klarer samliv. Regi: Bentein Baardson.

COLUMBUS' ANKOMST av Lars Saabye Christensen er først skrevet for radio og så omarbeidet for fjernsyn. Her fortelles det om noen unge mennesker en søndagsmorgen etter en fest. I bakrusens labile stemninger blir virkeligheten og det normale liv fjerne for dem, de er egentlig på vei mot noe annet og skremmende. Regi: Per Bronken.

ET GODT TILBUD av Ulf Breistrand var også først et radio-spill som ble omarbeidet til fjernsyn. På selve flyttedagen møter vi et eldre ektepar som har fått tilbud om en

moderne trygdeleilighet fordi den gamle gården de bor i skal rives. De reagerer svært forskjellig på å forlate hjemmet de har hatt siden ungdommen. Regi: Jarl Emsell Larsen. Produsert ved distriktskontoret Troms.

I tillegg til det norske stoffet har Fjernsynsteatret også et utenlandsk repertoar med spennvidde fra klassisk til samtidsdramatikk.

Det klassiske representeres med EN MÅNED PÅ LANDET av Ivan Turgenev, en forløper for Tsjekov. Her opplever vi tilværelsen på et russisk gods midt i forrige århundre. I noen hete sommerdager er kjærligheten på avveier og alle påvirkes av det følelsesopprør som har besatt godsets frue. Regi: Thea Stabell.

De andre forestillingene av utenlandske forfattere omfatter den veletablerte Slawomir Mrozek fra Polen og den nye kométt fra USA, Sam Shepard. Begge uttrykker seg med klare brudd på en vanlig fjernsynsrealisme. AMBASSADØREN forteller om en "nøytral" embedsmann som blir tvunget til å se hvordan det beinhardte diktaturet han er sendt til fungerer. Men hans erkjennelse kommer for sent. Regi: Tore Breda Thoresen.

DEN SULTENDE KLASSES FORBANNELSE av Sam Shepard viser et samfunn i krise gjennom en familie i full oppløsning. Regi: Carl Jørgen Kiønig.

Den danske dramatiker Ernst Bruun Olsen har i PROMETHEVS I SAKSEN beskrevet hvordan man kan manipulere med sannhet og ytringsfrihet i våre moderne medier, f.eks. radio. Regi: Tore Breda Thoresen.

Manipulering med lærere i skolen for å holde nede brysom elevaktivitet, det er en del av hverdagen for læreren Rose, som kjemper for sin rett til utfoldelse både i yrke og privatliv. ROSE av Andrew Davies. Regi: Eli Ryg.

Athol Fugard er et hett navn fra Sør-Afrika. Forestillingen ØYA på Hålogaland Teater ble prøvet opp igjen med sikte på en fjernsynsversjon. Den ble produsert ved distriktskontoret i Tromsø i samarbeid med Fjernsynsteatret. To fargede straffanger på en fangeøy slåss for retten til et verdig menneskeliv, og opplever at de som krenker menneskeverdet er lovmakere, staten og rettsvesenet. Regi: Svein Scharffenberg.

Samarbeidet med distriktskontoret har vært stimulerende for Fjernsynsteatret og vel også til glede for distriktskontorene. Vi håper det kan fortsette og gjerne også utvides i kommende sesonger.

Egenproduksjoner

Slawomir Mrozek: "Ambassadøren", Alexander L. Kielland: "Tre par", Cecilie Løveid: "Fornuftige dyr", Andrew Davies: "Rose", Ivan Turgenev: "En måned på landet", Sam Shepard: "Den sultende klasses forbannelse", Ernst Bruun Olsen: "Promethevs i saksen", Rolf Sagen: "Skal det være ein dans?", Lars Saabye Christensen: "Columbus' ankomst", Athol Fugard: "Øya" (i samarbeid med Hålogaland Teater), Egil Kolstø: "Galskapens stillhet" (2 deler), Ulf Breistrand: "Et godt tilbud", Nina Sandås og Leidulv Risan: "Lørdag ... søndag" (i samarbeid med Norsk Film A/S).

Serie:

Henrik Ibsen: "De unges forbund" (5 deler).

Repriser:

Henrik Ibsen: "Byggmester Solness", Jarl Emsell Larsen, Ulf Breistrand og Helge Aarrestad: "Du har ikke en sjans! - Ta'n" med etterfølgende program om situasjonen i dag, Samuel Beckett: "Krapps siste spole", Eugene Ionesco: "Privattimen", Henrik Ibsen: "Hedda Gabler", "Litt smått om stort" (Arne Bang-Hansen på Teatermuseet).

Nordvisjon

Oddur Björnsson og Vidar Vikingsson: "En spøkelseshistorie" (islandsk), Per-Olof Strandberg og Tuula Mehtonen: "På jakt etter solen - i 30 kuldegrader" (finsk), Hans Hansen og Søren Kragh-Jacobsen: "Sjå opp for havfruer!" (svensk), Erik Thygesen og Ebbe Nyvold: "Maskinisten" (dansk), Pentti Järvinen: "Regjeringskrise" (finsk), Lars Molin og Knut Pettersen: "Grisefarmen" (svensk), Anker Li: "Ingen kjære mor" (dansk), Matti Ijäs: "Bryteren" (finsk).

Nordiske serier

Ingmar Bergmann: "Fanny og Alexander" (4 deler, svensk, reprise), Lars Molin: "Korset" (3 deler, svensk).

Innkjøp

William Douglas Home: "Isfuglen" (britisk), Paul Mommertz: "Wannsee-konferansen" (vest-tysk), Graham Greene: "Dr. Fisher i Geneve" (britisk), Jose Caballero Bonald og Jaime Camino: "Den opne balkong" (spansk), Karl Francis: "Sannhetens vilkår" (britisk), John Fowles: "Ibenholts-tårnet" (britisk), Aage Aaberge: "Bli lat!" (Motlys/Norsk Film A/S), Alan Ayckbourn: "Jo mer vi er sammen" (britisk), Alejo Carpentier: "Retten til asyl" (spansk), Jean-Charles Tacchella: "Frihet på prøve" (fransk), Rudolf Herfurtner og Dieter Pfaff: "Rita, Rita" (vest-tysk), Graham Reid: "Soldat Richter" (fransk), Miguel Delibes: "Dei heilage uskuldige" (spansk), A.F.N. Clarke: "Kontakt" (britisk), David Pirie: "Fryktens ofre" (britisk), Anette Kolb: "Familien Lautenschlag" (vest-tysk), Richard Lowenstein: "Streikerammet" (australisk), Vladimir Körner: "Gauken i den svarte skogen" (tsjekkisk), "Exit" (italiensk kortfilm), Alan Ayckbourn: "Vennelag" (britisk).

Innkjøpte serier

Charles Dickens: "Bleak House" (8 deler, britisk), Carlo Collodi: "Pinocchio's eventyr" (6 deler, italiensk, samkjøp med Barne- og Ungdomsavdelingen), Jane Beeson: "Vinteravling" (3 deler, britisk), Henryk Sienkiewicz: "Quo Vadis?" (6 deler, italiensk).

Matinéer:

Adolfo Bioy Casares: "Vi går aldri fra hverandre" (fransk), Michael Wilvox: "Faste" (britisk), Fabio Carpi og Luigi Melerba: "Jerusalems hunder" (italiensk), Johannes Reben: "Tante Maria" (vest-tysk), Grupo Chaski: "Gregorio" (peruiansk), Péter Horváth: "Marknadsplassen" (ungarsk), James Plunkett: "Trompeter og ørner" (irsk), Zhu Tianwen: "Sommer hos bestefar" (taiwansk).

Disse skuespillerne har vært i ensemblet:

Hilde Grythe (fra 2. halvår), Lieselotte Holmene, Anne K. Krigsvoll (1. halvår), Mona Jacobsen (fra 2. halvår), Marianne Krogh, Sylvia Salvesen (1. halvår), Oda Schjøll (1. halvår), Per Frisch (1. halvår), Erik Hivju, Svein Sturla Hungnes (1. halvår), Ola B. Johannessen, Lasse Lindtner, Jan Ø. Wiig (1. halvår), Torfinn Nag (fra 2. halvår), Henrik Scheele (fra 2. halvår).

Faste instruktører har vært:

Per Bronken, Terje Mærli og Eli Ryg.

M U S I K K A V D E L I N G E N

Det samlede forbruk i 1986 var kr.6.187.600,- mot kr.5.362.800,- i 1985. Det samlede antall programmer i året er 134, hvorav 69 er egenprodusert.

Den største begivenheten i Musikkavdelingens arbeid var prisen som ble vunnet ved årets Prix Italia. Balletten ASKE, SKODDE, STØV FOR VINDEN - idé og koreografi ved Kjersti Alveberg, musikk av Antonio Bibalo og fjernsyns-regi Jannike M. Falk - gikk til topps i en knivskarp konkurranse med mange land - og ble tildelt "TOSCANA-prisen". Det ble uttalt at balletten er skapt i vår tids språk - der alle enkelt-deler går sammen i en enhet; koreografi, videoteknikk og musikk.

Vårt programansvar for ballett resulterte videre i en innkjøpt serie om mannlige dansere i 6 episoder, presentert av den danske danseren Peter Schaufuss.

Et britisk dokumentarprogram STAMPING GROUND (Markens rytmer) om australske urinnvåneres dansetradisjoner inspirerte koreografen Jiri Kylian til en unik ballett fremvist av Nederlands Danseteater.

Flere store europeiske komponister rundet år i 1986, vi nevner Franz Liszt og Carl Maria von Weber, som begge fikk sine "jubileumsprogrammer". Særlig må fremheves det sjeldent spilte oratorium av Liszt, "CHRISTUS", som fikk sin førsteoppføring i Norge ved Festspillene i Bergen. På den hjemlige front er det gitt et minneprogram om komponisten og dirigenten Olav Kielland, presentert av Erik Bye. Olav Kielland døde året før, like forut for at et program skulle lages med ham.

En ny programserie som presenterer unge norske musikere ble startet. I enkle kammermusikkverker fikk helt nye talenter anledning til å vise seg for publikum i 6 programmer. Andre unge norske kunstnere gjorde seg for øvrig bemerket utenlands også - vi nevner opera-ekteparet Liv Kjersti Knutsen og Kjell Magnus Sandve som deltok med heder i et operamesterskap i Gent i Belgia.

Høsten 1986 kunne by på en rekke betydelige verker fra vår tid. Operasesongen innbefattet Benjamin Brittens GLORIANA og Philip Glass' SATYAGRAHA, en opera på sanskrit. Vi fikk ellers en innføring i Philip Glass' "minimalistiske" stil gjennom filmen KOYAANITSQUATSI, som fikk en pris ved fjorårets Prix Italia. Fra Oslo Filharmoniskes konserter fikk vi Olivier Messiaens TURANGALIA-symfoni, videre verker av den greske komponisten Yannis Xenakis. En representant for nyere fransk musikk ble trukket frem, Erik Satie, med en rekke klaververker spilt av Christian

Eggen, regi ved Jannike M. Falk. Et av stykkene ble danset av Arne Fagerholt og koreografert av Kjersti Alveberg.

På grunn av permisjon har vårt informasjonsprogram "Musikknytt" ikke blitt produsert 2. halvår, men et nytt musikkmagasin forberedes for 1987.

Samarbeidet med Den Norske Opera resulterte i opptak av den evigunge CZARDASFYRSTINNEN av Emmerich Kalman. To andre forestillinger, ELEKTRA av Richard Strauss og ANNE PEDERSDOTTER av Edvard Fliflet Bræn, ble også produsert, men sendes først i 1987.

Hva gjelder bruken av orkestrene i landet, er Oslo Filharmoniske Orkester representert med til sammen 12 programposter, Orkesterselskapet Harmonien i Bergen med 2 programmer, ingen fra Stavanger Symfoniorkester og ingen fra Trondheim Symfoniorkester. Budsjett og DK-enes manglende utstyr er grunnen til en slik skjev fordeling.

Serien med Kringkastingsorkestret "Vakkert og Virtuost" fortsatte dette året med 6 programmer. Vi nevner også at Kringkastingsorkestrets jubileumskonsert (40 års virke for orkestret) ble overført direkte fra Rådhuset i Oslo. En større oppgave fikk orkestret gjennom fremføringen av Puccinis Gloriamesse med Cæciliaforeningens kor under dirigenten Arnulv Hegstad.

Nordvisjonsutveksling av programmer holdt seg på samme nivå som tidligere. Også eldre nordisk musikk ble utvekslet. f.eks. sendte vi Wilhelm Stenhammars symfoni nr. 2 mens SVT sendte Sindings 1. symfoni.

F I L M A V D E L I N G E N

Filmavdelingen brukte i alt kr.11.227.000,- i 1986 mot kr.10.216.000,- i 1985.

Sendetida i Fjernsynet har økt siste året, og Filmavdelingen har fulgt med i økningen. 12,3 % av de totale utbud i Fjernsynet var valgt ut og programsatt av avdelingen, mot 11,86 % året før. Prosentandelen av innkjøpt stoff var 31 % mot 28,95 % i 1985.

Filmavdelingens andel av den totale innkjøpte produksjon har helt siden slutten av 70-årene ligget på ca. 30 %. Avdelingens andel av den totale sendetid har ligget rundt 12 % i samme tidsrom. Egenproduksjonen i avdelingen var 10,6 timer mot 6,1 timer i 1985. Til sammenligning kan nevnes at i 1978 var egenproduksjonen i Filmavdelingen 13,2 timer. Det var de årene da vi ennå hadde råd til å ta av budsjettet for å egenprodusere detektimer, noveller, science fiction-serier etc. De siste årene har dette ikke vært mulig, og egenproduksjonen har bestått av Filmmagasinet og et par andre programmer i tilknytning til film.

Filmmagasinet har presentert aktuelle filmer på norske kinoer, tallrike intervjuer med regissører og skuespillere, og reportasjer fra filmfestivalene i Berlin, Venezia og Cannes. Av norske begivenheter har Filmmagasinet dekket filmfestivalen i Kristiansand, og det er gitt omtale av kortfilmfestivalen i Trondheim.

Av egenproduksjon i tillegg til Filmmagasinet kan nevnes et program om filmregissøren Arne Skouen, laget for Filmavdelingen av René Bjerke. Programmet som var på nesten en time ble sendt 5.mars, og var en relativt stor økonomisk satsning for avdelingen.

Den 6.april sendte vi en annen, mindre egenproduksjon: "På kino for 90 år siden" i forbindelse med markeringen av jubiléet for den første fremvisning av levende bilder i Norge.

Av innkjøpt norsk stoff kan nevnes "Blikkfang Norge", et portrett av fem norske kunstnere: Sverre Fehn, Cecilie Løveid, Arne Nordheim, Frans Widerberg og Stein Mehren. I Unni Straumes regi var dette et program på engelsk laget for å presentere norsk kultur utenlands. Fjernsynet viste det med norske undertitler.

Den redigerte utgaven av Filmavisen, i 1986 med ukerevyen fra 1949, har stort sett vært vist hver annen uke, med påfølgende korttidsreprise.

I 1986 sendte vi flere spillefilmer enn noen gang tidligere. Det var spillefilm hver mandag kveld, foruten en del

matinéer og "Filmminner" lørdag morgen. Vi har i året vist 11 norske spillefilmer. De innkjøpte filmene har vært produsert i USA, Storbritannia, Frankrike, Vest-Tyskland, Øst-Tyskland, Sovjetunionen.

Ordningen med Årgangsfilm den første mandagen i hver måned har fortsatt også i 1986, med en del "perler" på programmet, som "En mann og en kvinne", "Kniplersken", "Shetlands-gjengen".

"Filmminner" har ikke hatt så stor seeroppslutning i tall, men takkebrev viser at posten gir en velkommen anledning for filmentusiaster til å se eldre populære filmer.

Onsdagene har vi fortsatt med amerikansk soap-opera som har sitt store og trofaste publikum, ifølge meningsmålingene. Serien Falcon Crest gikk fra januar til og med 13. august. Da var "årsproduksjon VI" ferdigspilt, og det var naturlig å skifte serie, siden seerne for to år siden hadde fått løfte om at Dynastiet skulle komme tilbake så snart dette var mulig. Det ble samtidig opplyst at serien Falcon Crest ville komme tilbake en gang i løpet av 1986. Mange seere skrev og ringte for å etterlyse Falcon Crest.

Torsdager har serietilbudet bestått av flere kortere kvalitetsserier, som den britiske "Sorrel & Sønn", og den cubanske "Cecilia". Videre må serien "Kappløpet mot Sydpolen" spesielt fremheves, idet mange norske skuespillere var med i den britiske produksjonen, med Sverre Anker Ousdal i spissen som Roald Amundsen. Serien hadde vakt stor presseoppsikt i England på grunn av fremstillingen av Scott, og serien ble også i Norge fulgt med stor oppmerksomhet både av seere og presse. Blant torsdagsseriene må også klassikeren "Jane Eyre" nevnes. Store deler av seerne har satt ekstra stor pris på denne type serie.

Fredagens Detektime har stort sett vekslet mellom flere serier, som Derrick, Trio i Paris, Lov og Orden, Bergerac og Miami. I april/mai viste vi sju fredager på rad Lomax, den britiske "Travelling Man", (antihelten på elve/kanalbåten), en serie som fikk mange til å skrive og ringe og be om mer.

Det er tradisjon med en detektiv-serie i påsken. Vi fulgte i 1986 opp med "Det viktige vitnet", en serie med Roy Marsden som inspektør Dalgliesh, etter en roman av P.D. James.

Filmavdelingens bidrag på lørdager har variert, alt etter Programredaksjonens behov. Vi har vist et tjuetalls langfilmer produsert for fjernsyn, flere såkalte "mini-serier" og novellefilmer på 25 eller 50 minutter.

De fleste filmene produsert for fjernsyn har vært amerikanske, så følger britiske, tyske, franske og kanadiske.

En mini-serie som vakte spesiell oppmerksomhet var den amerikanske beretningen om Raoul Wallenberg. Den ble vist to lørdager i september.

Den britiske "På kanten av stupet" i 6 deler, om spill bak kulissene i den britiske atomindustrien, gikk sent lørdag kveld, og fikk bred omtale i pressen. Det samme kan sies om "Hemmelig dagbok for Adrian Mole 13 3/4", britisk serie i seks deler om en spesiell tenåring.

Blant serier kan også nevnes "Bluebells liv var dans" som gikk hver dag i romjula. Det virker som om mange har satt pris på å få en episode i en serie hver dag i en helligdagsperiode.

Blant matinéene i julen var også den nesten tre timer lange "Sound of Music", en film som folk gikk mann av huse for å se på kino i sin tid. Fjernsynets sending vakte også interesse i pressen og blant seerne.

Filmavdelingen har i løpet av året også vist en rekke kortfilmer og pausefilmer samt tegnefilmer som "Flintstones" og dokkefilmer som "Muppetene". Videre har avdelingen satt opp noen portretter av filmfattere, og en film om Marilyn Monroe.

Når det gjelder innkjøp av de mest populære serier og fjernsynsfilmer, kunne man tidligere bruke lang tid i arbeidet med nye kontrakter. Konkurransen nå gjør at det er nødvendig med raske avgjørelser, ofte på påsynsstedet.

De nordiske innkjøperne har dannet en samkjøringsgruppe for innkjøp av serier og fjernsynsfilmer. Sammen er Sverige, Danmark og Norge et stort marked som kan gjøre seg sterkere gjeldende enn om hvert land opptrer for seg. En slik fellesopptreden har vist seg å kunne gi fordeler både med hensyn til kontraktstid og pris. Hvert land gjør sine egne kontrakter og opptrer selvstendig. Samarbeidet og gevinsten ligger i at man har påsyn og tar avgjørelser til samme tid.

For at NRK Fjernsynet bedre kan sikre seg større kontrakter for lengre tid fremover, har Stortinget samtykket i at innkjøp med sikte på fremtidige budsjettår kan belastes en egen interimskonto. Utgiftene som på denne måten belastes disponibel kapital, skal tilbakeføres fra programbudsjettene etter hvert som programmene blir sendt.

Bestillingsseksjonen

med spedisjonskontoret betjener samtlige programavdelinger i Fjernsynet når det gjelder å prisforhandle, inngå kontrakter og skaffe til veie påsyns- og sendemateriale for alt innkjøpt stoff, både norsk og utenlandsk. I 1986 ble ca. 3000 saker behandlet, og det ble inngått vel 600 avtaler.

Til dette kommer at seksjonen har skaffet til veie et større antall musikkvideoer til pop-programmene i FUHA og FBUA. På grunn av en spesialavtale med bransjen har NRK rettigheter til å vise slike videoer bare i en meget kort periode, regnet fra registreringsdatoen. Ved at registreringen foregår på EDB, er det mulig å klare denne ekstra-oppgaven.

En annen arbeidsoppgave i seksjonen som har økt sterkt er "stock-shot"-saker, dvs. anskaffelse av deler av program eller arkivmateriale for bruk i egenproduserte programmer. Medarbeiderne blir ofte bedt om å hjelpe til med ren research i tillegg til klarering. Seksjonen er ikke bemannet til å utføre slike oppdrag, men man har likevel hjulpet til i den grad det har vært mulig. I 1986 var det registrert 127 stock-shot-oppdrag i Bestillingsseksjonen.

Når arbeidsmengden i Bestillingsseksjonen har økt så sterkt, kommer det både av at vi kjøper mer for lengre sendetid, at avdelingene tar inn mer materiale til påsyn enn tidligere, og den økte stock-shot og popvideo-mengden.

Bestillingsseksjonen har i løpet av 1986 arbeidet intenst med å få EDB-systemet til å fungere som planlagt. I løpet av de første ukene av 1987 er det meningen at hele systemet skal være i full drift. Det tar tid å innføre nytt system og lære opp medarbeidere som har hardt arbeidspress. Det har vært nødvendig i perioder å leie ekstra-hjelp over programbudsjettet for å holde arbeidet gående i overgangstiden. Bemanningen i seksjonen er den samme som for 10 år siden.

Filmavdelingen er så heldig å ha medarbeidere med energi og interesse som driver systemarbeidet på data fremover. EDB-systemet er anskaffet i samarbeid med AADU, NRKs egen avdeling for datautvikling, men avdelingen har selv måttet bekoste det meste av utstyr og installasjon over eget budsjett. Dette har vært mulig å greie ved å fordele utgiftene over flere årsbudsjetter.

Teksteseksjonen

som sørger for teksting av programmer for samtlige avdelinger i Fjernsynet (Dagsrevyen unntatt), har økt produksjonen til nesten det dobbelte i de siste tre årene. Grunnen til dette er i tillegg til økt sendetid, det forhold at langt flere programmer enn tidligere inneholder tekstede innslag. Videre sender vi flere repriser, som alle tekstes, og Tekstekontoret sørger også for programtekstingen på Tekst-TV.

Seksjonen har i løpet av 1986 fått sitt EDB-system i full drift, og det hadde ikke vært mulig å holde teksteproduksjonen oppe uten dette anlegget.

All teksting foregår ved hjelp av tidskoding, det vil si at tekstene utstyres med en tidskode og styres av sendebåndet, slik at teksteren slipper å være til stede og trykke under sending. Teksteren har nå større muligheter til å arbeide med prøving og koding. Så lenge prøvene gikk på videobånd-sentralen var det ikke mulig å stoppe og kjøre tilbake under prøving, og det var kun tid til en eneste prøve. Tidskodingen har foruten sikrere avvikling også gitt bedre kvalitet av tekstingen.

Den rasjonalisering omstendighetene har tvunget frem, har resultert i en effektiv seksjon med stor driftssikkerhet.

B A R N E- O G U N G D O M S A V D E L I N G E N

Samlet forbruk i 1986 var kr.18.679.100,- mot kr. 14.855.200,- året før.

A-redaksjonen (målgruppe 3 - 10 år)

A-redaksjonen har ansvaret for å gi et variert og allsidig programtilbud til førskolebarn (3-7 år) og til barn i småskolen (7-10 år).

Avdelingen sender program for førskolebarn og/eller barn i småskolen hver dag. Programmene er rammet inn av Barne-TV-vignetten, har fast sendetid kl.18.00 og varer i 20 - 25 minutter. Vignetten og vignettmelodien gjør at førskolebarna lett kan kjenne igjen de programmene som er laget spesielt for dem.

Programtilbudet for denne målgruppen har i år som tidligere vekslet mellom nye, norske produksjoner, gjenutsendelser og innkjøpte program.

Programserien "Folk og røvere i Kardemommeby", et nordvisjonsprosjekt med tekst og tegninger av Tobjørn Egner, ble presentert på nyåret.

Avdelingen har lansert to større magasinserier for førsskole- og småskolebarn: "Virre Virre Vapp" - 5 program i alt fra 5 forskjellige distrikter i Norge, har vist kulturtilbud og aktiviteter for og med barn fra hele landet.

"Sommer i Portveien 2" utgjorde hjørnesteinen i sommerens sendetilbud for målgruppen. Dette underholdningsmagasinet var sammensatt av en rekke innkjøpte filmer med huset i "Portveien 2" som den kjente ramme.

Flere serier har hatt barn i hovedrollene. Årets dramatisering for de minste, "Ulrikke", fremstilte et førskolebarns opplevelse av forandringer i familiesituasjonen. Serien er laget etter et manuskript av Mathis Mathisen.

For å øke kunnskaper om småbarns reaksjoner på fjernsynsprogram, har avdelingen i samarbeid med to barnehager i Trondheim initiert et prosjekt, der førskolelærere har observert og intervjuet barn om deres reaksjoner på "Ulrikke"-serien.

3 kortere hverdagshistorier med Marit, 6 år - i fokus - gir små seere gjenkjenning av spennende opplevelser: "Marit reiser om natten", "Marit blir borte" og "Marit får en søster".

"Med blanke ark og fargestifter til" har som mål å stimulere og gi nye idéer til barns skapende virksomhet. Serien viser formingsaktiviteter for og med førskolebarn i barnehage og er en videreføring av samme programserie fra 1985.

Kunstformidling fikk barn også gjennom noen program fra Barnas Kunstmuseum i Oslo.

Verdensbarnedagen ble i år markert med åpningen av "Barnas Kunstmuseum", en festforestilling fra Oslo Konserthus.

En helt spesiell satsning er "Guri Malla", en underholdningsserie på 4 program for hørende- og hørselshemmede barn. I disse programmene møter vi hørselshemmede og hørende som bruker både tegn og tale.

Hørselshemmede barn og voksne er høyforbrukere av fjernsyn, derfor er slike programtilbud viktige også som et ledd i å skape bedre kontakt og forståelse mellom hørende og hørselshemmede.

Utdelingen av "Teskjekjerring-prisen 1986", en pris for barn og barnekultur, ble sendt i Barne-TV mot årets slutt.

En større satsning i 1986 har vært "Teodors julekalender", en serie på 24 program sendt 1. - 24. desember. Serien har vært et samarbeidsprosjekt mellom BUA/RA og BUA/TV. Programmene er sendt både i Barnetimen for de minste og Barne-TV.

Avdelingen har i samarbeid med Universitetsforlaget gitt ut en julekalender til serien. En del av inntektene fra kalenderen går til et Barne-TV-fond.

"Den lange reisa mot Betlehem", 4 adventsprogram, forteller den tradisjonsrike historien om Josef, Maria og Jesusbarnet.

Fredsåret 1986 er markert også i Barne-TV. I to program har Titten Tei og Sjonkel Rolf utvekslet tanker om fred bl.a. med utgangspunkt i barnehage og småskolebarns egne tanker og tegninger om fred på jord.

Et høydepunkt var tildelingen av 1.pris under årets fjernsynskonkurranse for barneprogram - Prix Jeunesse i München - for småbarnsprogrammet "Et juleeventyr", basert på en fri gjendikting av Alf Prøysens tekst og produsert av Ivar Kalleberg.

B-redaksjonen (målgruppe 10 - 14 år)

Hovedtilbudet til denne aldersgruppen har gjennom hele året vært "Halvsju" på lørdagene. Som tidligere har "Halvsju" vært et samarbeidsprosjekt mellom Oslo, Bergen og Tromsø. 14 program har vært produsert av "Halvsju"s Oslo-redaksjon,

6 av Bergens-redaksjonen og 6 program har NRK Troms vært ansvarlig for.

"Halvsju" har som tidligere år tatt opp en rekke temaer fra barns hverdagsliv og interesseområder: dans, søsken, språk, hærverk, tabuer, for å nevne noen. Dertil var "Halvsju"s Oslo-redaksjon i Japan på nyåret, og dette resulterte i 3 "Halvsju"-program fra Tokio. I høst var "Halvsju"/Bergen i Uganda for å følge opp et vannprosjekt som skolebarn i Bergen har samlet penger til, og "Halvsju"-programmet fra Uganda var det siste som NRK Hordaland var ansvarlig for. Tromsø-redaksjonen reiste til nærmeste nabo i øst og ga oss et "Halvsju" fra Murmansk, hvor norsk ungdom møtte sovjetiske jevnaldrende.

I februar sendte vi teaterstykket "Ei natt i februar", spilt av den frie teatergruppen "Totalteatret" og produsert v/NRK Troms. Senere på året fulgte et program av Johan Vestly "Det er jo selve livet - å drive med dyr". Av Johan Vestly var også en meget etterspurt reprise om Sondre Nordheim, kalt "Frikaren på ski", som ble sendt på nyåret. Dette programmet har fått ny aktualitet ved at den form for skisport som Sondre Nordheim og hans venner drev med i Morgedal, nå igjen er blitt populær, i dag under navnet skiatlom.

På våren sendte vi for øvrig "Jakten på Juni", en film om rasemotsetninger, og "Heldiggrisen", en dansefantasi for barn i alle aldre, av og med Collage Dansekompani. Dette siste programmet var et opptak fra Festspillene i Nord-Norge i fjor.

Vi startet for øvrig året med å sende reprise på den norsk-produserte serien "Greven av Monte Christo" fra 1965. Denne serien var en av de aller første studiodramatiseringer som Barne- og ungdomsavdelingen laget. Selv om serien var laget i sort/hvitt ga seer-reaksjonene bekrefteelse på at den også nådde frem til dagens seere.

I oktober overførte vi en stor festforestilling i Oslo Konserthus med 230 barn og unge fra 11 land. Konserten markerte åpningen av Barnas Internasjonale Kunstmuseum.

For annen gang arrangerte Eurovisjonen en ungdomskonsert med klassisk musikk, med solister mellom 10 og 15 år fra mange land i Europa. Konserten fant sted i Madrid, og NRKs solist var den unge fiolinisten Tor Johan Bøen fra Kongsberg. Vi sendte første del av denne konserten i romjulen. Annen del kommer på nyåret.

Fremmedfilmredaksjonen 1986

Fremmedfilmredaksjonen har ansvaret for innkjøp av program fra utlandet og fra norske produsenter utenfor NRK. Redaksjonen tar dessuten hånd om en rekke utvekslede program og samproduksjoner fra Nordvisjonen og fra EBU-samarbeidet.

Det nedlegges et stort arbeid for å tilrettelegge de utenlandske produksjonene for norske barn og unge. Et eksempel fra siste år er den svenske samproduksjonsserien "Skrotnisse og vennene hans" i 13 deler som fikk helt ny norsk lydside der flere kjente skuespillere medvirket. Serien ble for øvrig meget populær, noe ikke minst den norske lydsiden sikkert bidro til.

Fremmedfilmredaksjonen har i 1986 stått for noe over 50 % av avdelingens sendetilbud for barn og unge. Det ble sendt 124 enkeltprogram, hvorav 30 i reprise, og 44 serier (14 var repriser). Seriene og enkeltprogrammene dette året var innkjøpt/utvekslet fra i alt 16 land, foruten fra alle de nordiske landene.

Nytt av året var dessuten det månedlige magasinet "Magnus" som foruten studioinnslag baserer seg på innkjøpte filmer om natur, miljø, astronomi osv., og som gir svar på innsendte spørsmål fra unge seere.

Redaksjonen har også i år bidratt med filmer til et sommermagasin som denne gangen ble kalt "Sommerkino" og hvor programrammen ble lagt til det kjente og kjære sted, Portveien 2. Som siste innslag i "Sommerkino" ble det hver gang kjørt en episode av den britiske serien "Se opp for Superbestemor!" - en ellevill forvandlingshistorie som viste seg å treffe mange norske barn hjemme.

En søndagsserie som også representerte noe litt nytt i avdelingens regi, var den amerikanske komi-serien "Punky - ei jente med tæl". Den slagferdige og oppfinnsomme jenta i denne serien vant mange hjerter både blant store og små, og kommer igjen på nyåret i 1987.

I 1986 har fremmedfilmredaksjonen - og avdelingen for øvrig, sammen med mange andre - vært særlig opptatt av den økende konkurransen fra videomarked og satellitter (spesielt SKY Channel) når det gjelder programtilbudet til barn. Som et resultat av diskusjonen både i og utenfor avdelingen ble det besluttet å gi norske barn et alternativt tilbud - lørdag og søndag - når SKY sender sine barneprogram. Høsten 1986 sendte avdelingen således den norskversjonerte amerikanske serien "Fragglene" i reprise på morgentid lørdag og søndag, og i tillegg den franske tegnefilmserien "Shagma og den sunkne verden" i norsktekstet versjon på lørdag morgen.

I forbindelse med de nye sendetider og utsikter til enda mer sendetid for barneprogram fra neste år, har redaksjonen dette året også vært spesielt opptatt av og på utkikk etter gode utenlandske program for de minste seerne. Det viser seg nemlig at slike er aller vanskeligst å finne, og de krever dessuten mest arbeid, da de alltid må få norsk lydside fordi så små barn ikke kan lese undertekster. To nye nordiske småbarnserier fra 1986 peker seg ut som gode eksempler på program av denne typen: tegnefilmserien

"Tøytigert Lukas på skumle eventyr" fra finsk fjernsyn og "Redd Joppe, død eller levende" - en detektivserie for de minste fra svensk fjernsyn. Den siste serien ble for øvrig sendt med svensk lydside uten at det førte til nevneverdig mange protester. Også de britiske seriene "Lokomotivet Thomas og vennene hans" og "I Dueveien er det bra å bo" peker seg ut som eksempler på gode programmer for de aller minste. Nevnes bør også den danske filmen "Bare han kan telle kuene, så!" - fra en landsby i Bhutan. Dette programmet vant førsteprisen som beste dokumentarprogram ved Prix Jeunesse-festivalen i München i juni.

Ungdomsredaksjonen (målgruppe 15 - 24 år)

"Møte med en ny verden" var tittelen på ungdomsredaksjonens første program i FN's fredså 1986. Samtidig var det tittelen på Loveleen's dagbok. Loveleen, som i dag er 18 år, kom til Norge som 9-åring fra Punjab i India, og bor i dag i Kristiansand. Programmet om henne og hennes møte med en ny verden var en måte å behandle rasefordommer på. Rasefordommer er behandlet på forskjellige måter i vår programvirksomhet i 1986, i Kluzz med reportasje i år også på aksjonen "Mobb ikke kameraten min". Dette mener ungdomsredaksjonen er praktisk arbeidsarbeid.

Ved siden av konserttilbud fra EBU - både klassisk og rock - har ungdomsredaksjonen sendt en rekke innkjøpte filmer, både norske og utenlandske. Vi har som regel hatt sending én gang i uken, bortsett fra i månedene juli og august da vi av økonomiske grunner har hatt sendepause.

Ungdomsredaksjonens hovedpilarer er Kluzz og Diskuteket, som begge startet i Ungdomsåret og er kommet for å bli. Begge sendinger har unge programledere som sammen med en gruppe utvalgte ungdommer fra forskjellige miljøer former programmene.

Kluzz

er et månedlig magasinprogram på 60 minutter med sending på onsdager, som regel etter Dagsrevyen.

Hovedmålet med dette programmet er å sette søkelyset på aktuelle ungdomspolitiske spørsmål, meninger og holdninger og la ungdom slippe til med det de har på hjertet. Kluzz ser det som svært viktig å oppsøke ungdom på forskjellige steder rundt om i landet. Dette er ikke like lett å gjennomføre i hvert program av økonomiske grunner. Det er dyrt å reise i Norge i dag. Emner som har vært tatt opp spesielt i 1986 foruten rasefordommer, har bl.a. vært ungdom og trafikk og ungdommens vanskelige boligforhold, samt ungdom i fengsel og prevensjon og ufruktbarhet.

Et annet vellykket innslag var en visning av ungdommers selvsydde klær. Det kom inn over 40 plagg som ble vist frem av profesjonelle mannekenger. Det var imponerende å se hva de hadde fått til av gamle olabukser og annet.

Høsten 1986 sendte vi 3 programinnslag om utviklingshjelp i samarbeid med Departementet for utviklingshjelp, som har 25-årsjubileum i 1987.

Hensikten var å formidle til ungdom hva utviklingshjelp er, og denne aksjonen skal munne ut i en reise til Zambia i januar 1987, der ungdomsredaksjonen skal følge 8 ungdommer på en reise som DUH har lagt opp for å vise hvordan de jobber i et av våre samarbeidsland. Denne reportasjen vil bli vist i februar 1987.

Av andre samarbeidsprosjekter Kluzz har hatt i 1986 kan vi nevne "Ungdommens Radioavis' Store Rockemønstring 1986", 19.november. Finalen ble sendt i begge medier. Ellers har vi presentert "Ungdommens Pianomester 1986" i november.

Røykestopp med Kluzz

Et av tiltakene fra ungdomsredaksjonen i 1986 var en røykestoppkampanje, i samarbeid med amanuensis Per Schioldborg ved Universitetet i Oslo.

Kurset gikk i alt over 8 sendinger og ble avviklet i løpet av 2 måneder.

Røykestopp med Kluzz samlet raskt en enorm interesse blant publikum, som fant metoden både interessant og morsom. Et stort antall seere meldte seg til en spørreundersøkelse, som senere ble gjennomført av MMI. Resultatene av denne undersøkelsen fortalte at 65.000 seere valgte å slutte å røyke, og 210.000 reduserte sitt forbruk. Seerfrekvensen var hele tiden godt opp mot en million eller mer. I tillegg til alle dem som sluttet eller endret sine vaner, ble det mest interesse fra firmaer, sykehus og institusjoner som ønsket faglig bistand til røykeavvenningsterapi.

Konklusjonen på denne serien må bl.a. bli at TV-mediets kan ha en meget sterk effekt i folkehelsesprosjekt.

RULLE

Et nytt eksperiment i 1986 i Kluzz-redaksjonen var RULLE, et ubemannet rullende studio. Redaksjonen gikk til innkjøp av en arbeidsbrakke på hjul, og denne ble i samarbeid med Anleggsavdelingen utrustet med en enkel opptaksteknikk.

RULLE ble så parkert på ulike steder rundt i Oslo og på høstparten også i noen østlandsfylker, og hvem som helst kunne gå inn i den og si og mene hva de måtte ønske. Disse innslagene ble så benyttet i Kluzz.

Diskuteket

Diskuteket er den andre av ungdomsredaksjonens to hovedpilarer i 1986. Sendingen har gått en gang hver måned, og har berørt emner som er viktige og aktuelle for ungdom; rasisme, alkoholvaner, trafikkulykker, boligproblemer og flyktningsaken.

Sendingene har hver gang samlet et 40-talls deltakere som har fått anledning til å ytre seg vis-à-vis representanter for ulike myndigheter. Alle sendingene går direkte, og den uformelle og friske formen har fått mang en politiker til å kvie seg for å stille opp til konfrontasjonene.

Blant publikum har sendingene blitt godt mottatt, og redaksjonen kan notere seg at diskusjonene fortsetter i "de tusen hjem", ofte i lang tid etterpå. Alle henvendelser fra unge mennesker med forslag til temaer viser at Diskuteket er blitt oppfattet som en ventil for ungdom, som ellers ikke har så mange andre ytringsmuligheter i samfunnet.

"Nattseilere" - en helaftens spillefilm, samt en fjernsynsserie i seks episoder - er det første samarbeidsprosjekt mellom NRK og Norsk Film A/S. Spillefilmen hadde premiére 13. november og høstet gode kritikker. Fjernsynsserien sendes fra januar 1988.

O P P L Y S N I N G S A V D E L I N G E N

Samlet pengeforbruk i 1986 var kr.18.126.700,- mot kr.15.994.500,- i 1985.

Samlet sendetid var ca. 320 timer, derav 182 timer (57 %) egenproduksjon, 21 timer (7 %) norskprodusert utenfor NRK og 117 timer (36 %) innkjøpt fra utlandet, inklusive Nordvisjons-program.

I antall program blir det 504, derav 293 egenproduserte, 43 norskproduserte utenfor NRK og 168 fra andre land.

De utenlandske programmene fordeler seg slik mellom de viktigste leverandørerlandene:
Storbritannia: 54, USA: 22, Sverige: 19, Vest-Tyskland: 14, Danmark: 14, Canada: 10, Japan/Kina: 8, Australia 5, Finland: 4, Nederland: 4, Sveits 2 og dessuten en rekke land med 1 program. Som representanter for den informative programvirksomheten og forhåpentlig en nødvendig bidragsyter for et fjernsyn i allmenhetens tjeneste (public service) anser vi det som viktig å styrke denne programvirksomheten ved visse innovasjoner fra år til år. Nye av året var program som "Kveldsåpent", "Seksti minutter", "Øye-blikket" og søndagsmorgenprogrammet "Den som våkner får se", for å nevne noen som utkom i serier.

Kunst og kultur

Om vi holder oss til egenproduksjonen, ble det sendt 86 program innen dette emneområdet, eller 56 % av egenprodusert sendetid. Ved et raskt tilbakeblikk faller det i øynene at billedkunst og arkitektur hadde en bred plass i utbudet. "Fjernsynsgalleriet" utkom 10 ganger og behandlet realismen i nordisk malerkunst, gruppen Zink, Ramon Isern, Per Palles Storm, et norsk samtidsmuseum, Kunstnerforbundets jubileumsutstilling, Synnøve Anker Aurdal, Per Kirkeby, Jacob Weidemann, og besøkte Norsk folkemuseum med Carsten Hopstock som omviser. "Øye-blikket" var som sagt en nyskapning og ble sendt ganske konsentrert i en periode på våren og forsommeren med i alt 10 program der vi fikk se og høre om Håkon Bleken, norsk landskapsmaleri, Kunstnerforbundets jubileum, Bergens-baserte billedhuggere, satire, helleristninger, Frans Widerberg, foto som kunst, billedvev, P.C. Vatn og billedkunstnere utenfor innkjøpsordningen. Den mer smålåtne serien "Liten kunstpause" var også å se 4 ganger og kunne berette om Venezia-kunstnere, moderne dekorative malere, Harriet og Agathe Backer og nederlandske malere på 1600-tallet. Enkeltstående program om kunst, som bør noteres, var et portrett av maleren Olav Christopher Jenssen, om Torvald Moseids teppekunst, restaurering av

glassmalerier, og en vandring rundt i Roma med Joseph Grimeland. Dermed er vi inne på arkitektur som Thomas Thiis-Evensen informerte om i 4 kortprogram om den norske bondegård og bygårder i høy og lav sosial utgave: "Blikk på norske boliger". Et program om Rød Herregård i Halden, føyer seg inn her. Litt på siden av den norske allfarvei, men likevel norskprodusert, var et program om ikoner i Recklinghausen.

Som vanlig hadde litteraturen sin del av sendetiden. "Bokstavelig talt" med Brikt Jensen i hovedrollen utkom denne gangen i 13 utgaver og med et oppbud av skrivende mennesker i studio: Vigdis Hjorth, Nils Johan Rud, Anne-Lise Løvlie, Per Olov Enquist, Hanne Marie Svendsen, Carl Fredrik Engelstad, Wenche Hauge, Olaf Agedal, Frank Bjerkholt, Halfdan W. Friehow, Arne Kalland, Lars Saabye Christensen, Inger Haug, Wera Sæther, Øyvind Dahl, Khalid Hussain, Elizabeth Rokkan, Bredo Berntsen, Bjørn Johanson, Arvid Møller, Guri Hjeltne, Terje Stigen, Petter Thomassen, Kjartan Fløgstad, Jorun Veiteberg, Anne Lise Stafne, Hilde Haugsgjerd, Lisbet Holtedal, Ola Jonsmoen, Johan Bergstrøm, Christian Nordberg-Schulz, Tone Skedsmo, Herbjørg Wassmo, Finn Carling og Arild Nyquist. I et av programmene var familien Gry, Alf og Pål Sørensen gjester i biblioteket som lesere. Som et litterært supplement med tanke på de yngres bokinteresser hadde vi en serie på 5 program: "Barnebok/ungdomsbok i høst". To større kulturarrangementer i Oslo ga stoff til en del enkle program om forfattere. Det gjaldt den internasjonale kvinnebokmesse og poesifestivalen. Fra den første hentet vi følgende intervjuobjekter: Everlyn Nicodemus, Barbara Burford, Flora Nwapa, Maryse Condé, Lygia Bojunga Nunes, Sonia Sanchez, Micere Mugo, Saeeda Gazdar og Ellen Kuzwayo, og fra den andre Andrej Vosnesenskij, Protima Bedi og Roi Patursson.

En satsning i et annet formspråk var en dramatisering av utsnitt fra Jonas Lies "Livsslaven", et program om Draumkvedet kombinert med et portrett av Agnes Buen Garnås og kanskje også et program om Elias Blix og Terje Vigen. Med Agnes Buen Garnås trår vi litt utenom vårt eneområde, og det samme kan sies om en presentasjon av Erik Satie.

Skole og undervisning må vi gi et eget kapittel, om ikke så stort. To program hadde tittelen "Mer forming og færre byer i Belgia", og vi sendte et redigert opptak fra en stor skolekonferanse som vel utfordret norsk utdanningskvalitet.

Språkforskningen var representert ved professor Einar Haugen og noe naturvitenskap/teknologi var det også med "Optikk på roterommet" og to utgaver av programposten "Spektrum".

Det er etter hvert blitt distriktskontorenes oppgave å presentere den lokale kulturaktivitet, men vi arrangerte likevel et møte med Arve Kværnum som holder liv i et lokal-historisk tidsskrift, "Langs Lågen" (Numedal/Lardal).

Et dristig tiltak, men kjærkomment for mange, var en samtale med ulike illustrerende innslag om stedsnavn, ordtak, folketradisjoner, bibelkunnskap etc. på søndag morgen, i alt 9 ganger, i begynnelsen av året: "Den som våkner får se". I stil med dette, men kanskje enda dristigere, var en samtale "Til ettertanke" som avsluttet året 1986.

Samfunnsspørsmål

På dette emneområdet har vi prestert 74 egenproduserte program, som i programlengde utgjør 38 % av samlet egenproduksjon. På dette området kan vi operere med to nyskapingen. Det er "Kveldsåpent" og "Seksti minutter". "Kveldsåpent" er et forsøk på å lage et debattprogram som kombineres med en eller flere temasettende reportasjer, og med et temavalg som skulle gi debatten en viss temperatur. Det har vært 18 program med disse temaene: kiropraktikk, norsk presse, pensjonistenes kår, lederutdanning, ernæringspolitikk, turisme, TV 2, lønnspolitikk, likestilling, Riksteatret, lærersvikt, kredittkort, norsk musikkpolitikk, passiv røyking, barnefordeling, norsk toppidrett og kvinnelige prester.

"Seksti minutter" har utkommet 6 ganger og er et tredelt magasinprogram som omfatter et "revolverintervju", en reportasje og et såkalt mykt intervju, dvs. en samtale med en person som uttaler seg om personlige forhold, interesser og holdninger. De harde intervjuene gikk ut over Tove Strand Gerhardsen, Willy Ovesen, Liv Nilsson, Gunnar Berge, Carl I. Hagen og Pål Kraby.

Reportasjene dreide seg om miljø/olje på Svalbard, trafikk-sikkerhet, havbruk, levevilkår før og nå, gjenvinningsanlegget i Dounreay og Brændens nesebråper. Og de mer menneskelige samtalene var med Thomas von Brømssen, Jorge Valdano, P.D. James, Earl Hyman, David Cohn-Bendit (Røde Dany) og Nigel Hawthorne (Sir Humphry). De gamle velkjente magasinprogrammene som "Sosialkanalen" og "Studio A" har vært liv laga også i 1986.

"Sosialkanalen" har vist seg på skjermen 16 ganger og har som tittelen indikerer tatt opp en rekke skyggesider i samfunnet. Det har vært institusjonslivet for mange hjelpeløse, AIDS, narkotika, folketrygdens virkninger, eldreomsorg, barnebidrag, psykiatriske pasienter, sorg og sorgreaksjoner, konfliktråd for unge lovbrøyttere, angst, anorexi/bulumi.

"Studio A" har utkommet 15 ganger og hadde et noe varierende opplegg. I 2.halvår var det en viss omtale av aktuelle begivenheter ved bestemte gjennomgangsfigurer, det vil si Grete Berget, Jon Michelet, Tore Stubberud og Jan E. Hansen. Det var også av og til kunstneriske innslag, men sentralt stod likevel en del inngående intervjuer med

aktuelle personer som f.eks. Reiulf Steen, Halvor Stenstadvold, Arne Næss (skipsreder), Terje Mikaelson, Raymon Bjørling, Eirik Kvalfoss, Olav Hestenes, Erling Nordvik, Johan J. Jacobsen, Jan Myrdal, Anne Lise Bakken, Anatoli Sjiranski og Mona Røkke. En stor del av mannskapet har selv sagt vært beskjeftiget med alle disse periodiske programmene, men noen har også viet seg enkeltstående program eller prosjekter av mindre omfang. Den store serien om rasingen og gjenoppbyggingen i Finnmark/Nord-Troms ble avsluttet med de to siste programmene på nyåret. 3 program ble laget om giftig avfall og skader på skogen. Stor oppsikt vakte et program om norsk stålindustri og dermed vår industripolitikk. To program handlet om barns forhold til krigsfrykt og våpenkappløpet. Olje-Norge har alltid interesse, og denne gangen dreide det seg om olje-arbeidernes familieliv. NRK deltok i et FN-initiert programsamarbeid med mange land om en serie med tema fred. Vårt bidrag var et program om Johan Galtung og freds-forskning, mens vi samtidig mottok for sending en rekke program om andre fredsrelaterte emner. Den store innsamlingsaksjonen 1986 ble holdt til inntekt for Kirkens Nødhjelp og ble som vanlig forberedt gjennom en del reportasjer om denne organisasjonens virksomhet. Det var program fra Mellom-Amerika og Afrika. Innsamlingen satte ny rekord og innbrakte over 100 millioner kroner.

Gode råd og anvendt forskning

De gode råd var først og fremst å finne i programpostene "Fjernsynskjøkkenet" og "Forbrukermagasinet". Det dreide seg om 15 matprogram og 10 program forhåpentlig til glede og nytte for forbrukerne. Emnene var blant annet: slanke-midler, pensjons- og kapitalforsikring, kvaliteten i mat-varer og forholdet pris/kvalitet på en rekke forbruksvarer, sikkerhetsutstyr i biler, innkjøp av hjelpemidler for funksjonshemmede, bilforsikring, bly i bensin og keramikk, pris på byggevarer, radioaktivitet etter Tsjernobyl, brannslukningsapparater, fyrverkeri og funksjonshemmede på ferjer.

Når det gjelder den anvendte forskning har vi allerede nevnt programposten "Spektrum" og da gjenstår 9 program med medisinsk innhold, 5 program under tittelen "Fra medisinsk forskning og praksis", og dessuten temaprogram om hjerte-krampe, behandling av overvekt, hjerneslag og barn med kreft. Magasinprogrammene inneholdt emner som alminnelig hygiene, hjertekirurgi, de rette vilkår for strupeløse, magnetomograf, legerollen, malaria, ulykker i hjemmet, vaksinasjon av spedbarn, kvinners overgangsalder, barn med astma.

Religion og livssyn

Programmene om ikke-kirkelige livssyn tar den minste plassen når dette kapitlet skal skrives, i alt 3 program, med pre-sentasjon av Berit Waal, Finn Lie og Åse Kleveland.

Kristen forkynnelse i videste forstand forekom derimot i 39 "Tro og liv" og høgmesser/kristelige møter 18 ganger. Høgmesser og møter kom fra Strusshamn i Hordaland, Solgården i Spania, Kroken i Troms, Sandviken i Bergen, Sinsen i Oslo, baptistkirken Eben-Eser i Oslo, Finnsnes i Troms, Hillesøy i Troms, Lier i Buskerud, Island (nordisk høgmesse), Elvebakken i Finnmark, Bergen Domkirke, Ekeberghallen i Oslo (pinsevekkelsen), St. Hallvard kirke i Oslo, Frelsesarméen i Oslo, Eidsvoll i Akershus, Grønland i Oslo.

Det har vært en del sang- og musikkprogram og dessuten atskillige program med stoff av religiøs art, men med en ren informerende funksjon. Tradisjonen tro ble en ny biskop presentert, denne gangen Bjørn Bue i Stavanger bispedømme. Andre portretter gjaldt Emilio Castro og Asle Enger.

Videre ble det laget program om Israel og kirkens røtter, om Bibelen, teater i kirken, u-hjelp på villspor osv. I alt består denne programposten av 89 egenproduserte program med en sendetid som utgjør ca. 24 % av total egen-produksjon.

Andre egenproduserte program

4 personer var i 1986 gjenstand for større portrettprogram, 2 av hvert kjønn: Wenche Haase Arnardo, Ingerid Vardund, Johs Andenæs og Rolf Jacobsen. Endelig skulle også Opplysningsavdelingen, riktignok på sommeren, begi seg ut i den rene underholdning, nemlig 4 program under tittelen "På ære og samvittighet", en gjette-lek der en person skal identifiseres gjennom spørsmål og svar om vedkommendes liv og levnet.

Norskproduserte program utenfor NRK

Høsten 1986 ble det satt i verk et prøvetiltak som innebar at 10 utvalgte nasjonale organisasjoner skulle få mulighet til å lage og få sendt fjernsynsprogram om egen virksomhet. Sendetiden var 60 minutter hver søndag kl.10.00, med 2 organisasjoner hver gang og i en rekkefølge og et antall søndager pr. organisasjon som de selv bestemte. Forsøket omfatter også 1.halvår 1987, bærer navnet TV TI, og kom i 1986 opp i et antall sendedager på 17. De utvalgte organisasjonene er Norges Bondelag, Norsk Arbeidsgiverforening, Landsorganisasjonen i Norge, Norges Røde Kors, Norges Idrettsforbund, Avholdsfolkets Landsnemnd, Noregs Ungdomslag, Norges Musikkorps Forbund, Det Norske Misjons-selskap og Human-Etisk Forbund. De fleste av organisasjo-nene har gitt ulike private produksjonsselskaper i oppdrag å lage programmene og har dermed stimulert film- og video-miljøet utenfor NRK. Det dreide seg om i alt 34 halvtimes programmer. I tillegg til dette har Opplysningsavdelingen kjøpt inn 9 andre, eksterne norskproduserte program, med et innhold som sprer seg fra mormonere i Norge, over

Skibladner, den svenske villmarka Sarek, Milorg/Heimevernet, grashopper i Afrika, Det gylne triangel, til skildringen av en fange i isolasjon, til sammen nesten 21 timer.

Innkjøpte program fra utlandet med Nordvisjonsprogram

Denne kategorien utgjør altså 168 program på til sammen 117 timer, med en fordeling mellom leverandørlandene som allerede nevnt. De representerer en hel rekke emner og programformer.

Kriteriene for valg av utenlandske program kan være flere. Det er ofte svært påkostede praktserier som sendes i de fleste lands fjernsyn og blir et slags internasjonalt fellesgods som også nordmenn har krav på å få del i. I mange tilfeller kan også programmene tjene som et supplement til egenproduksjonen og tette et informasjonsbehov som ellers ville ha vært forsømt. Vi skal ikke gå i detalj, men bare minne om en del sentrale program i denne sammenhengen, f.eks. "Arven", en serie på 9 program om jødernes historie, "Silkeveien", 7 program om handelskaravaner fra Kina og i retning Europa, "Kameratar", 11 program om dagligliv i Sovjetunionen, "Den dyrkbare planeten", 8 program om menneskenes misbruk av dyr og naturmiljø og "Troens hav", 6 program om konflikten mellom kristendom og vitenskap.

Av enkeltstående program kan vi nevne "Svarte jenter og kvite fruer" (i Sør-Afrika), møte med Isaac B. Singer og Anthony Burgess, Samuel Becket, Alec Guinness, dronning Elisabeth, "En dråpe i havet" (forurensning av Nordsjøen), Winnie og Nelson Mandela, Märta Tikkanen, "På sovjetiske skjermar", Baader Meinhof, "Europa surnar" (sur nedbør) og "Stjernekrigen".

Gjennom hele året sendte vi en del innkjøpte faktaprogram på lørdager, etter manges mening et dristig foretagende i disse underholdningstider. Temaene var i alle fall: Britisk og amerikansk presse og kringkasting i ufredstider, "Satellitt på avveier", "Kong Juan Carlos", en humoristisk skildring av kvinners stilling i Sverige, det britiske kongehus' betydning, flerkoneri i Utah, speidergutt som narkotikasmugler, sosiologisk studium av fotballfolket, sydhavsøya Samoa, de irske fredskvinnene, W. Guthrie, Josephine Baker, Kong Edvard og Mrs. Simpson, svarte sjakk-mestre, skøyteløp på de nederlandske kanaler og de olympiske leker og forretningslivet.

P R O D U K S J O N S A V D E L I N G E N

Produksjonsavdelingen består av produksjonskontoret, innspillingslederne og en gruppe overtallige produksjonsmedarbeidere fra personalopplæringens kurs. Denne siste gruppen er formelt underlagt produksjonsavdelingen, og benyttes etter behov i programavdelingene. De avdelingene som benytter scripter eller produksjonsledere fra denne gruppen er økonomisk ansvarlig i den perioden vedkommende er i arbeid der. Dette er en ordning som har fungert tilfredsstillende i flere år, og som har bidratt til å avhjelpe kortere eller lengre bemanningssvake perioder.

Produksjonsavdelingen har som hovedoppgave å koordinere bruken av teknisk kapasitet så langt som mulig etter programavdelingenes ønsker, og legge til rette for prioritering. Det er besluttet at prioritering skal foretas i samarbeid mellom avdelingens direktør og programdirektøren for fjernsynet.

Produksjonsavdelingen er også det sentrale bestillingssted for en rekke tjenester for programavdelingene, bl.a. tildeling av studio, OB-utrustning, videobåndkapasitet, prøverom, osv. Innspillingslederne koordineres også ved produksjonskontoret, gjennom sin daglige leder.

I den rivende utvikling som preger fjernsynet i dag er det rimelig at det vil finnes kapasitetsmessige flaskehalser. Den mest følbare er etterarbeid på videobånd. Bruken av videobåndsentralen i etterarbeid blir stadig utvidet i takt med den tekniske utvikling, og det er ingen overdrivelse å påstå at en hel del program får sin endelige form i dette etterarbeid. Skal en fremme noe ønske må det være en utbygging av disse viktige tjenester, med dertil hørende bemanning.

Produksjonsavdelingen har i de siste 4 år hatt en teknisk ekspert plassert på kontoret. Dette har vært til stor hjelp ved koordineringen av etterarbeid. Samarbeidet med teknikken er stadig utvidet i takt med utviklingen, og det er i dag ingen markert grense mellom planleggingsfunksjonene. I løpet av kort tid er det meningen at en stor del av planleggingen skal legges på EDB. Det arbeides systematisk med å få den såkalte "BLABOKA", en 12-ukers produksjonsoversikt, lagt inn på EDB, og produksjonsavdelingen ble i løpet av året forsterket med en systemansvarlig til å forestå dette arbeid, i samarbeid med nøkkelpersoner fra ulike avdelinger i Huset. Vi ser frem til å ta dette verktøyet i bruk!

Den fremdriftsplanen vi nå følger tar sikte på planlegging av produksjoner for ett år av gangen. Vi praktiserer i dag en todelt planlegging, idet vi detaljplanlegger 1.halvår,

og leverer 2.halvår mer som en skisse. Dette har vist seg å være en farbar vei, fordi en i større grad kan ta hensyn til fremdriften av store og tunge produksjoner uten å miste muligheten til å fordele kapasitet til mer aktuelle program.

Å fordele kapasitet vil svært ofte si å prioritere, idet NRKs ressurser ikke står i forhold til de programavdelingene ønsker å produsere. Dette i sin tur har ført til at en del tjenester har blitt kjøpt utenfor Huset, en trend som nok vil fortsette ennå en tid.

Poolen av overtallinge produksjonsmedarbeidere har hatt nok å gjøre i året som gikk, vi kunne hatt bruk for ennå flere i enkelte perioder. Et nytt kurs er i gang; dette vil gi avdelingene økte muligheter til å skaffe seg kvalifisert hjelp uten å gå utenfor Huset.

Innspillingslederne, en viktig del av produksjonsavdelingen, har igjen hatt et aktivt år. Det har derfor vært nødvendig å hente ekstrahjelp fra poolen også til denne tjenesten. Ikke minst flere direktesendte program har stilt store krav.

Vårt ønske for denne gruppen medarbeidere er at de får bedre og mer praktisk plasserte lokaler for sine folk.

P R O G R A M

S T A T I S T I K K

1 9 8 6

Tabeller og oversikter for programstatistikk 1986 er samlet i eget avsnitt, bakerst i del-heftet for "Ledelse og administrasjon!"

Nærmere opplysninger om TALL + FAKTA 1986 henv. Informasjonsavdelingen, (o2) 45 98 31.